

ע.ע.א.
בפני כב' הרכב

בבית משפט המחוזי המרכז-לוד
בשבתו כבתי משפט לעניינים מנהלים

העותר: היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות פרקליטות מחוז מרכז
רח' הנרייטה סולד 1 תל אביב-יפו, מיקוד 64294
טלפון: 03-6970222 פקס: 03-6959567

- נ ג ד -

המשיבים: 1. ועדת שחרורים – מחוז מרכז
(במקום מושבה בבית סוהר מעשיהו)
2. עופר גמליאל, ת.ז. 056437007
באמצעות ב"כ עוה"ד עדי קידר
טלפון: 03-6134244, נייד: 054-4567473, פקס: 03-6134245

עתירה כנגד החלטת ועדת השחרורים

לפי סעיף 25 לחוק לשחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א – 2001
ובקשה לעיכוב ביצוע השחרור עד למתן פסק דין סופי בעתירה לפי תקנה 21
לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין) (תיקון), התשס"ב - 2002

מוגשת בזאת עתירה המכוונת נגד החלטתה של משיבה 1 (להלן: "הועדה" או "ועדת השחרורים") מיום 31.12.13 (להלן: "ההחלטה"), בדיון החוזר בעניינו של משיב 2 (להלן: "האסיר"), אשר הורתה על שחרורו.

לציין כי שחרורו של המשיב עוכב בהחלטת הועדה מיום 31.12.13 למשך 7 ימים, קרי עד ליום 6.1.14. פרוטוקול והחלטת הועדה מיום 31.12.2013 מצורף ומסומן **נספח א'**.

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת, להורות על ביטול החלטתה של הועדה מיום 31.12.13, לפיה האסיר ישוחרר שחרור על תנאי ממאסרו ולקבוע כי המשיב לא ישוחרר שחרור מוקדם ממאסרו. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על עיכוב ביצוע השחרור עד למתן פסק דין בעתירה.

ב"כ העותר יטען כי שגתה הועדה עת הורתה על שחרורו של העותר, בין היתר לאור הנימוקים הבאים:

א. שגתה הועדה משקבעת כי ניתן להורות על שחרורו של האסיר למרות הוראות סעיף 10(א) לחוק, והיענבדה שהעותר לא ריצה ולו מחצית מהתקופה עליה חל חוק שחרור על תנאי ממאסר.

ב. שגתה המשיבה עת היא קבעה שהאסיר עומד בנטל השכנוע המוטל על כתפיו למרות נסיבות ביצוע העבירה, ולא דרשה הוכחת קיומו של הליך טיפול אפקטיבי ושיקום ממושך טרם השחרור.

ג. שגתה המשיבה משקבעת כי העותר הביע חרטה של ממש על מעשיו למרות האמור בדו"חות שהונחו בפניה ולמרות קביעת בית המשפט בעתירה שביטלה את החלטת שחרורו של האסיר.

Commented [Y1]: לא מובן- איך לא מחצית ?

ד. שגתה הועדה משלא קיימה אחר החלטת בית המשפט ובדקה את אפקטיביות שיקומו של האסיר דרך ממצאי האבחון. לענין זה שגתה הועדה מכך שהתעלמה מכל הנתונים השלילים שהוצגו באבחון הפסיכודיאגנוסטי.

אשר על כן מתבקש בית המשפט להורות על ביטול החלטתה.

התשתית העובדתית:

1. ביום 31.12.13 החליטה ועדת השחרורים להורות על שחרורו המוקדם של המשיב בתנאים הבאים:
 - א. האסיר ימלא אחר התנאים הקבועים בחוק.
 - ב. האסיר יתייצב תוך 48 שעות בתחנת המשטרה הקרובה למקום מגוריו, ולאחר מכן פעמיים בחודש, בשבוע הראשון והשלישי לכל חודש.
 - ג. צו עיכוב יציאה מן הארץ עד ליום 1.5.17.
 - ד. האסיר יעבוד בנגריית "אדם נתיב" על פי תוכנית השיקום.
 - ה. האסיר מתחייב לקיים את תוכנית הרשות לשיקום האסיר מיום 30.12 על כל תנאיה ותוספותיה.
 - ו. האסיר לא יצא מפתח ביתו בין השעות 22:00 ועד לשעה 06:00 למחרת, זאת עד להחלטה אחרת.
 - ז. האסיר יגור בכתובת: בת-עין, ת.ד. 16, דואר נע, גוש עציון.
 - ח. ישיבת מעקב נקבעה תוך שלושה חודשים מיום שחרורו ובה עליו להציג תלושי שכר, פנקס חתימות במשטרה ודיווח מגורמי הטיפול בעניינו.

כן הורתה ועדת השחרורים לרשות לשיקום האסיר, לתקן את תוכניתה, כך שיינתן דגש בהיבט השיקומי של העבריינות האידיאולוגית והקווים האישיותיים, ולהציג לעיונה את התוכנית תוך 14 ימים מיום שחרורו המוקדם של האסיר. לענין זה ראה האמור להלן בסעיפים..... לענין שגיאה חמורה ומהותית זו של הוועדה, שמצדיקה היא כשלעצמה ביטול החלטתה.

נתונים אודות ריצוי המאסר הנוכחי:

2. האסיר מרצה עונש מאסר למשך 15 שנים בגין ביצוע עבירות ניסיון רצח ועבירות נשק לאחר שהיה שותף להנחת מטען חבלה ליד בית ספר מוסלמי לבנות בירושלים, על מנת לגרום למותם של בני אדם רבים, ובכלל זה תלמידות בית הספר.
3. האסיר החל לרצות את מאסרו בתאריך 2.5.02.
 - מועד תום ריצוי 2/3 חלף בתאריך 1.5.12.
 - מועד שחרורו המלא יחול בתאריך 1.5.17.

Commented [Y2]: לבדוק אם נטען בהמשך- עילה נוספת לביטול החלטה- בג"צ 4681/97 . אם התכנית שהוכנה אינה עונה לדרישה של הוועדה על הנדרש אפילו לשיטתה, הרי שקודם שתשחרר, שומה עליה להחזיר לרשות לשיקום האסיר, שתיתן דעתה על המבוקש על ידה. לא יעלה על הדעת שהשחרור יקדם לתכנית השיקום לה מצפת הוועדה. ממה נפשך- אם התכנית טעונה תיקון הרי שאין הצדקה לעת הזאת לשחרור המוקדם.
גיא – הוספתי בסעיף 84

נסיבות ביצוע העבירות נשוא המאסר :

4. על-פי הממצאים העובדתיים שקבעו בתי המשפט בהליך הפלילי, במסגרת תפ"ח 5034/02 (מחוזי ת"א), ובמסגרת פסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 10110/03, החלו האסיר ושלומי דביר (להלן: "שלומי") להיפגש במהלך חודש פברואר או ראשית חודש מרץ 2002. שיחותיהם, שהחלו כשיחות כלליות על פיגועים שבהם נהרגו אנשים קרובים או מוכרים להם, **עברו בהדרגה לעסוק בהכנת מטען חבלה שמטרתו לפגוע בערבים**. סוג המטען והרכבו נקבעו על ידי האסיר שהוא המבוגר מבין המעורבים ובעל ניסיון "מקצועי" רלוונטי עקב שירותו הצבאי בהנדסה קרבית. האתר שנועד לביצוע הפיגוע, סמוך לבית הספר בא-טור, נבחר לאחר כמה סיורים במקום שנערכו על ידי האסיר, שלומי ושותף אחר בקשר שלא היה נאשם בפני בית המשפט המחוזי (להלן: השותף). **האסיר, שלומי והשותף בחרו את האתר המיועד לפיגוע לאחר שהתברר להם כי יהודים אינם נוהגים לנסוע בכביש שנמצא במקום ושאינו שם סיורים של המשטרה ושל משמר הגבול. השעה שבה אמור היה המטען להתפוצץ - 7:25 בבוקר - נקבעה לאחר שהתברר למתכנני הפיגוע שסיירו במקום כי בשעה זו יש במקום תנועה ערה של הולכי רגל ותלמידות המגיעות לבית הספר**. אחד הסיורים נערך לאחר שנכנס לתוקפו שרון הקיץ באותה שנה, וזאת על מנת לוודא שאין צורך לשנות את השעה שנבחרה לביצוע הפיגוע.

לאחר שהשיגו עגלה מצאו שלומי והאסיר שתי חביות ריקות, שאותן התכוונו למלא בדלק. כמו כן רכשו השניים בניין בתחנות דלק שונות כדי שלא יעוררו חשד. הסולר שהוסף לחביות הדלק סופק על ידי האסיר שהיה לו מיכל סולר בחצרו. מיכלי הגז, בהם נעשה שימוש בניסיון הפיגוע, נרכשו על ידי ירדן מורג, שהצטרף לקשר בשלב מאוחר יותר. שתי לבנות החבלה והנפצים נמסרו לשלומי על ידי השותף. שלושה שבועות לאחר מכן, מספר ימים לפני יום העצמאות, פנה השותף לשלומי וביקש ממנו כי יחזיר לו את אחת מלבנות החבלה ונפץ כדי שחברו שהכין שרון, שאמור להיות חלק מהמטען, יעשה את החיבורים הנדרשים. לאחר יום העצמאות הביא השותף לשלומי תיק שחור, שבו היה המטען שהורכב משעון, סוללה של מכשיר קשר, נפץ, פתיל רועם ושתי לבנות חבלה. כן הביא השותף לשלומי שקית עם ברגים וארבעה מנעולים לעגלה, כדי שלא יראו מה יש בתוכה. שלומי הביא את התיק לאסיר וזה הזדעזע מכך שהנפץ היה מחובר לפתיל הרועם, ולכן הפריד את הנפץ והניח אותו במקום אחר. עוד באותו יום העביר האסיר את התיק למחסן בבניין המגורים של הוריו בירושלים, ושם הניח במקומות נפרדים את המטען ואת הנפץ. ירדן מורג צורף לקשר ב-15 או ב-16 לאפריל 2002. שלושת האסירים וירדן מורג התגוררו בישוב בת-עין וירדן צורף לקשר כיוון שהייתה לו גישה לרכב הביטחון של אביו, שהיה רכב הביטחון (הרבש"צ) של הישוב. המועד המקורי שבו התכוונו האסיר, שלומי וירדן מורג להניח את מטען החבלה היה בלילה שבין ה-23.4.02 ל-24.4.02. **ביום 23.4.02 בשעות הלילה העמיסו שלומי והאסיר על רכבו של האסיר חביות שמילאו בבזיזין ובסולר ונסעו מהישוב בת עין לחניון, שלייד בית המשפט העליון, בו הוצבה העגלה. בדופן העגלה יצרו המעורבים פתח שנועד למרכז את ההדף בגובה הרחוב ולמנוע את פיזורו, אולם האסיר פסל את העגלה משום שחשש כי הפתח בדופן העגלה, יחשוף את העגלה כעגלת נפץ**. ירדן פסל את העגלה מאותה סיבה והתאכזב מכך שאין בעגלה מיכלי גז. בסופו של דבר החליטו האסיר, שלומי וירדן מורג שלא לבצע את הפיגוע באותו לילה והם חזרו לישוב בת עין והטמינו את המטען במקום מסתור בישוב.

בימים שחלפו לאחר מכן לא הצליחו המערערים לתאם ביניהם מועד יציאה לפיגוע. בין היתר נפסלה האפשרות לצאת בלילה של יום חמישי, 25.4.02, משום שחששו שביום שישי שהוא יום שבתון למוסלמים לא תהיה תנועת הולכי רגל במקום שיועד לפיגוע. במוצאי שבת 27.4.02 נסעו ירדן ושלומי עם רכב הביטחון של הישוב בת עין לחניון בו חנתה העגלה, הביאו משם את העגלה והעמידו אותה

מאחורי מבנה תעשייה בבת עין. השניים נפגשו שוב בערב למחרת ביום 28.4.02. ירדן ניגש בישוב לביתו של אדם בשם שמואל מנצורה לקנות מיכלי גז, לאחר שלא עלה בידו לרכשם בירושלים. שני המיכלים נרכשו מאשתו של מנצורה והועמסו על ידי ירדן ושלומי על רכבו של ירדן. משם נסעו ירדן ושלומי והעמיסו על העגלה את שתי החביות, שני מיכלי הגז והברגים וכן סתמו את החתך שנעשה בדופן העגלה. השניים לבשו כפפות בעת שהעמיסו את החביות והמיכלים על העגלה ובסיום העבודה אף ניגבו את טביעות אצבעותיהם מהעגלה. בשעה 1:00 באותו לילה הגיעו ירדן ושלומי לביתו של האסיר. הלה הפתיע אותם בכך שאמר להם שהרב שלו אסר עליו לחלוטין להשתתף בהתארגנות. עם זאת, **הדריך האסיר את ירדן ושלומי כיצד להגיע למחסן בו הוטמנו חומרי הנפץ, נתן להם מפתח למחסן, וכן הסביר להם בעזרת שרטוטים את אופן הפעלת המטען, ובכלל זה את כיוון השעון ואת החיבורים לנפץ, לפתיל הרועם, לשעון ולמקור המתח.** לאחר מכן לקחו ירדן ושלומי את רכב הביטחון של הישוב, קשרו אליו את העגלה ונסעו למחסן בירושלים אליו הדריך אותם האסיר. לאחר שהגיעו למחסן הרכיב ירדן את המטען (מלבד חיבור הנפץ) וכיוון את השעון לשעה היעודה. ירדן גם הרכיב את שתי לבנות החבלה, האחת על אחת מחביות הדלק והאחרת על אחד ממיכלי הגז. לפי בקשתו של האסיר מחקו ירדן ושלומי את טביעות אצבעותיו מהשעון שחובר למטען.

לאחר שסיימו את הרכבת המטען יצאו ירדן ושלומי לדרכם. הם נסעו לכיוון ישיבת "בית אורות" שליד הר הצופים, ולאחר שנחלצו משני שוטרים שעצרו אותם בסמוך לישיבה חיבר ירדן את הנפץ, והם המשיכו בדרכם למקום המיועד לפיגוע. משהגיעו ירדן ושלומי למקום קשר שלומי את העגלה שבה הוטמן המטען לעמוד והשניים עזבו את המקום. אולם, אחרי שנסעו כ-200-300 מטר חזרו למקום על מנת לנקב חור באחד מצמיגי העגלה, כדי שייראה כאילו העגלה חונה במקום בגלל הנקר בצמיג. אז נעצרו השניים, על ידי שני שוטרים שהבחינו בהם קודם לכן. בסופו של דבר פורק המטען על ידי חבלן משטרתו שהוזעק למקום. **ירדן סייע, לחבלן לנטרל את המטען אולם שלומי סרב לעשות כן, למרות בקשתו של החבלן והסברו כי הוא יהודי וכי אי שיתוף פעולה יסכנו.**

5. יצוין כי האסיר טען בבית המשפט לפטור עקב חרטה, טען כי ניסה לשכנע את שותפיו להימנע מלבצע את העבירות, התחנן בפניהם ואף דאג לריקון הסוללה היוזמת על מנת למנוע את הפעלת המטען. **טענתו נדחתה ע"י בית המשפט. גרסתו של האסיר, לפיה ניסה למנוע את פיצוץ המטען על ידי נטרולו, נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי בהיותה גרסה כבושה. יתרה מזאת בית המשפט קבע כי לא זו בלבד שהאסיר לא פעל למניעת השלמת המעשה במידה הנדרשת מנאשם המבקש ליהנות מפטור עקב חרטה, אלא הוא אף המשיך לפעול במסגרת הקשר באותו לילה בו הניחו שלומי וירדן את המטען. לאחר שהאסיר הודיע לירדן ושלומי כי אין בכוננתו ליטול חלק בהנחת המטען, הוא הדריך אותם בכתב ובעל-פה כיצד להרכיב את המטען וכיצד להגיע למחסן בו החביא את המטען, נתן להם את המפתח למחסן, והסביר להם היכן המטען מונח. פעולות אלה של האסיר תרמו תרומה של ממש להוצאתו לפועל של ניסיון הפיגוע, ולפיכך קבע בית המשפט כי ברי שהוא אינו יכול ליהנות מהגנת הפטור עקב חרטה. זאת ועוד, פעולותיו המתוארות של האסיר לפני יציאתם של ירדן ושלומי לניסיון הפיגוע מחזקות את הקביעה, כי התקיים בו היסוד נפשי של כוונת קטילה.**

6. גם את טענתו של האסיר לפיה יש לראות בו מסייע דחו בתי המשפט תוך קביעה כי עובדות המקרה, כפי שהוכחו בפני בית המשפט המחוזי, מצביעות על מעמדו של האסיר כמבצע בצוותא של ניסיון הפיגוע ולא כמסייע בלבד. הקשר הפלילי שהוביל לניסיון הפיגוע החל להירקם בשיחותיהם של האסיר ושלומי. **האסיר ייעד לעצמו, תפקיד מרכזי בקשר. נוכח ניסיונו בתחום החבלה הוא נטל חלק משמעותי בתכנון המטען, הוא הציע את צורת המטען של החבית שהורכבה משני שליש סולר ושליש בנוזל, הוא דאג**

להחביא את חלקי המטען שהובאו על ידי שלומי במחסן בבניין המגורים של הוריו בירושלים. האסיר השתתף בסיוור המוקדם במקום המיועד לפיגוע ואף נטל חלק בהשגת החביות שמולאו בסולר ובנוזין ובפעולת המילוי עצמה. במועד הראשון שתוכנן להנחת עגלת התופת (יום 23.4.02) האסיר הוא שהוביל את החביות ברכבו לירושלים על מנת להטעינן על עגלת התופת. אף לאחר מועד זה שבו החליט האסיר, על-פי גירסתו, שלא ליטול עוד חלק בקשר, הוא המשיך להחזיק במחסן שבבית הוריו את מטען הנפץ. בליל ה-28.4.02, שבו יצאו שלומי וירדן למטרת הפיגוע סרב אמנם האסיר להתלוות אליהם, אולם כמתואר לעיל הוא הסביר להם בעל-פה ואף שרטט להם את מבנה המטען ואופן הרכבתו. הוא אף נתן לשניים את המפתח למחסן והסביר להם במדויק היכן נמצאים כל חלקי המטען. לפיכך קבעו בתי המשפט בעניינו של האסיר כי בנסיבות עובדתיות אלה, אין כל קושי בקביעה כי אחריותו של האסיר היא אחריות של מבצע בצוותא. **האסיר היה מעורב בכל שלבי תכנון הפיגוע והיה זמות מרכזית ביצירת הקשר הפלילי ובהוצאת ניסיון הפיגוע אל הפועל.** החלטתו שלא להניח את המטען ביום 23.4.02 - המועד המקורי שנקבע לכך - היא שהביאה לכך שהפיגוע לא יצא לפועל באותו מועד. **עובדה זו מלמדת על חלקו הדומיננטי של האסיר בהתארגנות. תפקידו המרכזי של האסיר בקשר בא לידי ביטוי גם במעשיו בליל היציאה לפעולה ועל אף שסירב לקחת בהנחת המטען. עצם העובדה כי האסיר לא נכח בזירה בליל האירוע אינה מוציאה אותו ממעגל המבצעים בצוותא.**

בית המשפט אף הגדיל וקבע מפורשות כי אילו האסיר לא הדריד את ירדן ושלומי חרף "חרטתו" הם לא היו יוצאים לניסיון הפיגוע.

7. בית המשפט קבע ביחס למעשים כי מדובר במעשים קיצוניים בחומרתם. האסיר ושלומי טרחו על הכנת המטען במשך כחודשיים. **המטען הורכב משתי לבנות חבלה, שני מיכלי גז, שתי חביות תערובת של סולר וגז וברגים שנועדו להגביר את אפקט הפגיעה. המטען הושם בעגלה ובה פתח בדופן שיועד למרכז את ההדף בגובה הרחוב ולמנוע פיזורו לארבע רוחות השמים.** המקום לביצוע הפיגוע נבחר בקפידה, לאחר שהתברר כי יהודים אינם מגיעים אליו וכי לא נערכים שם סיורים של המשטרה ושל משמר הגבול. השעון שחובר למטען כוון כך שיופעל בשעה שבה הרחוב יהיה הומה אדם. האסירים עצמם אף סיפרו כי ביטלו את יציאתם לפיגוע ביום חמישי בערב משום שחששו כי ביום שישי שהוא יום מנוחה לא יהיו אנשים רבים ברחוב.

יתרה מזאת המקום שנבחר לפיגוע נבחר מתוך כוונה לגרום לכאב גדול על ידי רצח ילדות הבאות ללמוד בבית ספר סמוך למקום בו הונחה העגלה (פסקה 116 להכ"ד).

בית המשפט המחוזי קובע כי מזל גדול שהפיגוע הנפשע לא יצא אל הפועל שכן לו היה המטען מתפוצץ, קורבנות רבים, רכבים בשנים ואף אחרים היו נפגעים וייתכן שאפילו מספר הנפגעים היה מהגבוהים ביותר שידענו מאז החל מעגל הדמים ביננו לבין שכנונו".

הכ"ד וגז"ד בת.פ.ח. 5034/02 מצורפים ומסומנים **נספח ב'**.
פס"ד בע"פ 10110/03 מצורף ומסומן **נספח ג'**

הדוחות והמסמכים אשר הונחו בפני הועדה:

דוחות גורמי הכלא בעניינו של האסיר:

א. **חו"ד גורמי כלא מיום 8.8.11**: לפיה האסיר מוגדר אסיר התראה בשל השתייכותו למחתרת "בת עין". הוא אינו בסבב חופשות אולם יצא ל-9 חופשות מיוחדות. **לחובתו 6 רישומים משמעותיים**.

טופס ת/903 מיום 26.9.11 ובה חו"ד הני"ל מיום 8.8.11 מצורף ומסומן **נספח ד' 1**.

ב. **דו"ח גורמי כלא מיום 26.11.12**: לפיו האסיר שוהה באיילון מתאריך 22.12.08, מסווג בקטגוריה ב' 1 ויצא לחופשה אחרונה בתאריך 6.11.12 למשך 24 שעות.

טופס ת/903 מיום 26.11.12 ובו הדו"ח הני"ל מצורף ומסומן **נספח ד' 2**.

ג. **דו"ח גורמי הכלא מיום 31.12.13 המציין כי** האסיר מתפקד במדרשה וכאסיר תומך. מסווג לקטגוריית חופשות ב'1 ויוצא לחופשות סדירות. חופשתו האחרונה למשך 72 שעות.

חוות הדעת מצורפת ומסומנת **נספח ד' 3**.

ד. **ראיון מיוחד שנערך ע"י מפקד האגף ורב היחידה מיום 31.12.13** המציין כי האסיר מתפקד באגף בצורה הראויה לשבח, עוזר במטלותיו ומשמש כתומך לאסירים הנוזקים לתמיכה נפשית ובריאותית.

הראיון מצורף ומסומן **נספח ד' 4**.

Commented [Y3]: מה פתאום נערך ראיון מיוחד כזה? לכל אסיר עושים?

דוחות גורמי הטיפול בעניינו של האסיר:

ה. **דו"ח גורמי טיפול מיום 22.8.11**: ממנו עולה כי האסיר הינו בן 50, נשוי+7, תושב בת עין. שירת שירות צבאי מלא, ובמקצועו הצבאי – הינו חבלן. קיים רקע של שימוש ספוראדי בחשיש, כיום מדווח על ניקיון. ניהל לדבריו אורח חיים נורמטיבי עד למאסרו.

האסיר דוחה בתוקף את סעיף האישום שבו הורשע, לוקח אחריות חלקית ביחס לעבירות בכך כי הוא מודה שהיה שותף לתהליך התכנון של המעשים אך הוא שניסה לעצור בעד שותפיו לעבירה מלבצע את המעשים. אינו רואה עצמו כאדם שפעל ממניעים פוליטיים-אידאולוגיים אלא כמי שרצה להגיב באופן מעשי אל מול אוזלת היד שחש מצד המדינה לנוכח ריבוי מעשה הטרור. האסיר נחשב לאסיר שקט בדרך כלל, לרוב ללא בעיות משמעת. הני"ל אינו משולב במסגרת חוץ אגפית, מקיים אורח חיים דתי אדוק ומשקיע את רוב זמנו בלימודי תורה. האסיר לא פונה מיוזמתו לגורמי הטיפול מתוך כך שלא חש צורך בקבלת סיוע סוציאלי אך משקרא לשיחות משתף פעולה באופן מלא. עוד עולה מהדוח כי האסיר נמצא בקשר מעקבי עם עו"ס, שאינו קשר טיפולי. אינו נמצא בסבב חופשות, אך יצא למספר חופשות חריגות בשל אירועים משפחתיים.

דו"ח גורמי טיפול מיום 22.8.11 מצורף ומסומן **נספח ד' 5**.

ו. **דו"ח גורמי טיפול מיום 7.11.12**: ממנו עולה כי האסיר נמצא בסבב חופשות החל מחודש יולי 2012 וכי בשל אופי עבירותיו הוא אינו משולב במסגרת חוץ אגפית. עוד נכתב כי בדיון הקודם בוועדה התבקש האסיר להתחיל טיפול פרטני וכי הוא למעשה ערך שתי שיחות עם עו"ס הקהילה. לאחר מכן בראשית

חודש נובמבר 2012 התחיל האסיר למעשה טיפול שבועי ע"י עו"ס הכלא. הוא נמצא בשלב היכרות ובניית אמון.

דו"ח גורמי טיפול מיום 7.11.12 מצורף ומסומן **נספח ד' 6**.

ז. **דו"ח גורמי טיפול מיום 17.1.13**: ממנו עולה כי האסיר מתפקד באופן חיובי באגף, נמצא בסבב חופשות החל מחודש יולי 2012 והוגדר כחונך לאסיר בהשגחה. מאז 8.11.12 נמצא בשיחות פרטניות עם עו"ס האגף. לאורך כל תקופה זו מביע מוטיבציה לטיפול ומתמיד להגיע לשיחות. אומנם במפגשיו הראשונים התקשה להיפתח, אך בהמשך אסף את עצמו ומצליח להעמיק בהליך הטיפול. בשל תקופת הטיפול הקצרה מבין את הצורך בהמשך טיפול ומביע מוטיבציה להמשיך את התהליך שהחל בין כותלי הכלא.

דו"ח גורמי טיפול מיום 17.1.13 מצורף ומסומן **נספח ד' 7**.

ח. **דו"ח גורמי טיפול מיום 22.12.13** ממנו עולה כי **האסיר מודה באופן חלקי בעבירות המיוחסות לו**. הוא מציין את חומרת העבירה אך **טוען שלא היתה כל כוונה לפגוע באזרחים**. הוא מבין כי מעורבותו היתה בעלת מוטיבים אלימים ובניגוד לחוק. כן נכתב כי ניכר שהמאסר מהווה גורם הרתעה משמעותי. האסיר יוצא לחופשות סדירות שעברו באופן תקין ולאור רצינות שהוא גילה ויכולת לתווך הוא הוגדר כחונך לאסיר בהשגחה.

האסיר החל בטיפול פרטני בתאריך 11.2.2012 והשיחות התקיימו עד לחודש 9.2013, אז הופסק בשל יציאת העו"ס לחופשת לידה.

הטיפול החל כהכנה לשחרורו ובהמשך עלו תכנים משמעותיים יותר באשר להתמודדותו עם מצבי לחץ, כעס ותסכול. לאחרונה הוא ביקש לחדש את הטיפול **והדבר יבחן לאור יתרת מאסרו**. בהתייחס לנושא השיקום נראה כי יוכל לעמוד במסגרת ובכללים הקיימים. ההתרשמות הינה מאסיר מאורגן ורבלי ובעל כוחות ומוטיבציה לעבור תהליך.

דו"ח גורמי הטיפול מיום 22.12.13 מצורף ומסומן **נספח ד' 8**.

ט. **דו"ח גורמי טיפול מיום 26.12.13** הזוהה בחלקו לדו"ח הקודם אולם כולל תוספת לפיה שאלת השיקום לא היתה רלוונטית עד כה **מכוון שמדובר היה בתהליך טיפולי ראשון אותו עבר**, אשר היה מכוון לכל הקשור בשחרורו המוקדם ולא לנושא שילובו בשיקום. כיום נראה כי יוכל לעמוד במסגרת ובכללים הקיימים בשיקום, בכפוף לדרישות המנהליות ובהתאם לנוהל השיקום.

דו"ח גורמי הטיפול מיום 26.12.13 מצורף ומסומן **נספח ד' 9**.

דוחות בעניין התנהגותו השלילית של האסיר :

י. **טופס 202 – דיונים משמעתיים**: במהלך מאסרו, ביצע האסיר עבירות משמעת בשנים 2003, 2004, 2006 ו-2008, בגינן נדון לסנקציות משמעתיות, כגון בידוד. בין היתר, ביצע האסיר עבירות של הפרת הוראת סוהר, סירוב לבצע תפקיד בדרך שנקבע, התחצפות ועיכוב ספירת הבוקר.

טופס 202 מצורף ומסומן **נספח ד' 10**.

Formatted: Underline

Commented [Y4]: איזה נוהל שיקום יש לאסירים בטחוניים אידיאולוגיים?

יא. **טופס 204 – טובות הנאה:** במהלך מאסרו ביצע האסיר עבירות משמעת נוספות בגינן נדון לשלילת פריבילגיות, בשנים 2002, 2003, 2008 ו-2012. כך למשל כיסה האסיר את מצלמות האגף ופגע בביטחון בית הסוהר, ובגין אירוע זה נשללו מהאסיר ביקורים, שביתת רעב, בגינה נשללו לאסיר שיחות טלפון למשך חודש.

טופס 204 מצורף ומסומן **נספח ד' 11**.

חוות דעת שירות הביטחון הכללי:

יב. **חוות דעת שירות הביטחון הכללי** מציינות כי בהמשך לחו"ד המודיעינית שהוגשה, שירות הבטחון הכללי אינו ממליץ על שחרורו המוקדם של האסיר בעת הזו.

חוות הדעת הגלויות והמידע החסוי יוצגו במידת הצורך לעיון בית המשפט הנכבד בלבד.

מידע חסוי מטעם שב"ס:

מידע חסוי הכולל מידע מטעם בית הסוהר מהשנה האחרונה הנוגע לעמדותיו של האסיר ביחס לשחרור האסירים הפלשתינאים.

המידע החסוי יוצגו במידת הצורך לעיון בית המשפט הנכבד בלבד.

דוחות בעניין חופשות:

הדו"ח מצייין את יציאתו של האסיר בשנה האחרונה ליציאות סדירות, **אולם כל יציאותיו הינן בתנאי מעצר בית מוחלט, למעט בשני חגים בהם הותר לו להתפלל בבית הכנסת.**

טופס 205 מצורף ומסומן **נספח ד' 12**.

טופס 214 מצורף ומסומן **נספח ד' 13**.

חוות דעת פסיכודיאגנוסטית מיום 14.11.13

בהתאם להחלטת בית משפט המחוזי מיום 9.4.13, הוגשה לועדת השחרורים אבחון פסיכולוגי של האסיר.

ממצאי האבחון קבעו כי האסיר בעל התמצאות וקוגניציה תקינים, ההתרשמות הינה מאדם לא אימפולסיבי ובעל שליטה עצמית תקינה ככלל, וכי מסוכנותו נמוכה.

לצד ממצאים אלה קבע האבחון **ממצאים המצביעים על חשש למסוכנותו של האסיר ובהם:**

א. האסיר הציג עצמו כמי שמילא **תפקיד חשוב אך לא מרכזי** בתהליך תכנון וביצוע העבירה, וכי הוא ניסה לשנות את דעתם של שותפיו לעבירה ולהניע אותם מלהוציא לפועל את הפיגוע.

ב. האסיר הביע חרטה אך ניכר מדבריו **שתופס את עצמו כבעל אחריות פחותה למעשה משל שותפיו.**

יתרה מזאת הוא אף לא העלה במהלך האבחון דאגה או חרטה לגבי ההשלכות של מעשיו על

הקורבנות הפוטנציאליים וכאשר דיבר על חרטה עשה זאת רק בהקשר של פגיעה במשפחתו.

ג. לצד העדר אימפולסיביות נקבע כי **האסיר הרשים כבעל עמדות נוקשות (מעין קודים מוסריים משל עצמו) וכבעל נטיה לפעול לפי ערכים אלה גם במחיר של מעבר על נורמות חברתיות.** הדבר מתבטא בגישה אנטי ממסדית ונראה שהאסיר חווה דחף לפעול כנגד מה שנתפס בעיניו כהתנהלות לא צודקת של המערכת.

ד. פרופיל ה-2MMPI של הנבדק אינו תקף ותואם פרופיל של נבדק העושה נסיון להציג עצמו באור חיובי יותר משהוא במציאות תוך הכחשה ושליטה של צדדים שלילים ולא מקובלים. תגובותיו של האסיר שסרב לענות על חלק גדול מהשאלון (ממצא נדיר) אופיינו בתוקפנות מתונה.

ה. במימד הרגשי נראה כי האסיר חווה קושי רגשי ניכר במצבי מתח ואי וודאות. בנוסף יתכן והאסיר נוטה לצבור כעס ותסכול, בהיותו חסר כלים לעיבוד נכון של תחושות אלה (ציון גבוה בסולם OH). **צבירת כעס ותסכול עלולה במצבי קיצון להיות מתורגמת להתפרצות אלימה.** יש לציין כי מאסרו של הנבדק לא מאופיין בהתפרצויות אלימות, אבל בהתחשב בסביבה המוכרת והכילה בה הוא נמצא כעת התפרצויות אלה פחות סבירות.

ו. במימד הבינאישי, האסיר מרשים כבעל תפיסה פשטנית של האחר, מתקשה להבין לעומק את מצבו הרגשי של האחר ומתקשה להבין מצבים בינאישיים מורכבים. על כן מתקשה האסיר להתמודד ולפתור מצבים אלה באופן אדפטיבי. כמו כן ניכר קושי להכיר במערכת יחסים כמקור תמיכה ועזרה. ההתקשרות עם המאבחן אופיינה בגילוי אסרטיביות וצורך בשליטה מצד האסיר.

ז. **האבחון מציין כי מעבר לרצון להמנע מעונש, הנבדק לא מרשים כמי שעבר שינוי אישיתי מעמיק במהלך מאסרו.**

יאמר כי האבחון מציין כי הערכת מסוכנותו של האסיר הינה נמוכה בשל המודעות שלו למחיר שהוא עלול לשלם במידה וזה יקרה ובשל מוטיבציה להמנע מענישה עתידית, אולם הבהרה שהתקבלה לבקשת ב"כ האסיר מציינת כי: **"עם זאת, מדובר בסוג נדיר של אלימות, וצריכים להתייחס לגורמים אידיוגרפיים (יחודיים לאדם עצמו), והגורמים היחודיים שמנבאים מסוכנות מפורטים בדו"ח האבחון..."**

תוצאות האבחון הפסיכודיאגנוסטי מצורף ומסומן **נספח ד' 14**.

תכתובת הדואר האלקטרוני ובה ההבהרה מצורפת ומסומנת **נספח ד' 15**.

עתירות בענייני חופשותיו של האסיר:

8. האסיר החל לצאת לחופשות בקטגוריה ב' 1, רק בשנת 2012. לציין כי לאורך השנים הגיש האסיר מספר עתירות כנגד אי יציאתו לחופשות. ביהמ"ש המחוזי דחה את עתירותיו, בין השאר נוכח מסוכנותו של האסיר על פי הערכת גורמי הביטחון ונוכח קביעת בית המשפט כי מסוכנותו של העותר עדיין לא פגה.

א. בשנת 2007 הגיש האסיר עתירה לבית המשפט המחוזי (עע"א 1553/07) כנגד החלטת הרשות המנהלית שלא לאפשר לו לצאת לחופשות.

ב. ביום 19.9.07 קיבל בית המשפט המחוזי, כב' השופט רוזן, את עתירתו של האסיר. בית המשפט עיין במידע החסוי שהגיש שירות הביטחון הכללי, ואף שמע במעמד צד אחד נציג מטעמו. לאחר אלה, קבע בית המשפט כי הגם שהמסוכנות הנשקפת מן האסיר לא פגה, ומאחר לא הוצג בפניו מידע קונקרטי המעיד על כוונה או רצון של האסיר לפעול ולסכן שלומם של אחרים, הרי שיש לבחון בזהירות יציאתו לחופשה תחת תנאים מגבילים.

ג. כנגד החלטה זו הגישה המדינה בקשת רשות ערעור (רע"ב 8571/07) לבית המשפט העליון, ובתאריך 4.2.08 קיבל בית המשפט העליון (בראשות כב' השופטים פרוקצ'יה, דנציגר ופוגלמן) את העתירה וביטל את החלטת כב' השופט רוזן, תוך שהוא קובע את הדברים הבאים:

"במקרה שלפנינו הונחה בפני הרשות תשתית ראייתית מספקת להחלטה שהתקבלה. המדינה עמדה על הנתונים העומדים בבסיס הערכת הסיכון על פי אמות המידה המקובלות (בניהם העבירה הביטחונית-אידיאולוגית החמורה בה הורשע המשיב, הקשר לפעילים קיצוניים, והמומחיות לחומרי חבלה בה עשה שימוש לשם ביצוע העבירה). בית המשפט המחוזי, שבחן את החומר החסוי, קבע כי אכן נשקפת מסוכנות מן המשיב. בנסיבות אלה משקלו של אינטרס ההגנה על הציבור גובר, כפי שכבר הובהר, על אינטרס האסיר לצאת לחופשה, גם בלא שהוצג על ידי המשיב מידע קונקרטי באשר לפעילות עתידית מתוכננת של המשיב".

לפיכך, יטענו ב"כ העותר כבר עתה כי מקום בו קיימת מסוכנות אינהרנטית עקב ביצוע עבירות על רקע אידיאולוגי אין הכרח בקיומו של מידע קונקרטי, אלא די בנסיבות ביצוע העבירה ובפרט בנסיבות המידע החסוי שהוצג בפני בית המשפט העליון.

בנוסף, חשוב לציין כי בית המשפט דחה את טענת האפליה ביחס לירדן מורג בשל הנסיבות השונות בין השניים.

רע"ב 8571/07 מ"י נ' עופר גמליאל מצורף ומסומן נספח ה'.

ד. יודגש כי מאז החלטת בית המשפט העליון, עתירותיו של האסיר נדחו מעת לעת, כאשר האחרונה שבהן נדחתה בשנת 2009 תוך שבית המשפט המחוזי קבע כי מסוכנותו של האסיר לא פגה.

כאמור, רק במחצית השנייה של שנת 2012 החל העותר לצאת לחופשות בקטגוריה ב' 1 בתנאים מכבידים ביותר.

עע"א 3390/09 גמליאל עופר נ' שב"ס מטה ירושלים מצורף ומסומן נספח ו'.

עע"א 3099/09 עופר גמליאל נ' שב"ס מצורף ומסומן נספח ז'.

9. דוחות רש"א בעניינו של האסיר:

א. חו"ד רש"א מיום 6.9.11: לפיה האסיר מכחיש כי ביצע את המעשים. לדבריו שיתף פעולה בתכנון האירוע אך בהמשך ניסה למנוע זאת. אינו מביע רצון להשתלב בתהליך טיפולי ואינו

סבור כי זקוק לכך. לדבריו מעוניין בעזרה סביב קידום שחרורו המוקדם וכן עזרה מול השב"כ בהוכחת חפותו ואישור יציאתו לחופשות. הנ"ל אינו מתאים לתוכנית שיקום בפיקוח.

חו"ד רש"א מיום 6.9.11 מצורף ומסומן **נספח ח' 1**.

ב. **חו"ד רש"א מיום 2.4.12: לפיה האסיר ילמד בכולל, ויעבוד בנגריה.**

לתוכנית הרשות לשיקום האסיר מצורף מסמך של יוסי שעיבי מיום 1.4.12 ממנה עולה כי התוכנית כולה נבנתה על סמך דברי האסיר ועל סמך תיאור של האסיר כי מדובר "בכשל זמני". מעיון בתוכנית עולה כי אין בה כל רכיב טיפולי. כן עולה כי רש"א מסתמכים אך ורק על גרסת האסיר שמהווה הכחשת ביצוע העבירות הלכה למעשה. לטעמנו, רש"א אינה מתייחסת ואינה נותנת כל משקל לסוגיית ההכחשה או למשמעות של גרסת האסיר ממנה עולה כי האסיר אינו לוקח אחריות על ביצוע העבירה ועל המניע האידיאולוגי לביצועה.

חו"ד רש"א מיום 2.4.12 מצורפת ומסומנת **נספח ח' 2**.

ג. **חו"ד רש"א מיום 29.5.12: אליה מצורף מסמך מיום 24.5.12 ובו מתבקשת דחייה לשם בניית תוכנית טיפולית.**

חו"ד רש"א מיום 29.5.12 מצורפת ומסומנת **נספח ח' 3**.

ד. **תוכנית רש"א מיום 21.11.12: אליה מצורף מסמך של אבינועם כהן, ראש תחום שיקום תורני, מיום 6.11.12 ומסמכים של אבי ברנשטיין, עו"ס, מיום 31.7.12, 9.9.12 ו-28.10.12.** התוכנית כוללת לימודים בכולל, עבודה בנגריה, שיחה טיפולית שבועית ע"י עובדת סוציאלית ושיחות עידוד וחיזוק ע"י הרב רונסקי. משך הפיקוח שנתיים.

מכתבים מאת העו"ס אבי ברנשטיין המצורפים לתוכנית רש"א: בדבר שלוש הפגישות הטיפוליות שנערכו על ידו. במכתב זה נכתב כי הפגישה הראשונה שנערכה בכלא הינה פגישת היכרות ועריכת חוזה טיפולי. הפגישה השניה נערכה בבית האסיר יחד עם אישתו פגישה שעסקה בחזרתו לחיק משפחתו וסוגיות זוגיות ואישיות. הפגישה השלישית נערכה באמצעות הטלפון וגם זה עלו סוגיות משפחתיות ואישיות.

חו"ד רש"א מיום 21.11.12 הכוללת את שלושת מכתביו של עו"ס אבי ברנשטיין מצורפת ומסומנת **נספח ח' 4**.

ה. **תוכנית רש"א מיום 28.1.13: הכוללת מכתב מהעו"ס אבי ברנשטיין ובה התרשמותו מהאסיר.** התוכנית כוללת שיחות שבועיות עם העו"ס ברנשטיין. ליווי שיחות עידוד וחיזוק ע"י הרב רונסקי, עבודה ולימוד בכולל.

תוכנית רש"א מיום 28.1.13 מצורפת ומסומנת **נספח ח' 5**.

ו. **תוכנית רש"א מחודש דצמבר 2013: ולפיה תוכניתם הקודמת בתוקף.**

תוכנית רש"א מחודש דצמבר 2013 מצורפת ומסומנת **נספח ח' 6**.

ז. **מכתב מאת הגב' בן גיגי:** מכתב זה הוגש דרך ב"כ האסיר. מהמכתב עולה כי הגב' בן גיגי טיפלה באסיר ובבת זוגו בעת חופשותיו מהכלא. נושא הטיפול היה שיחות שמטרתם שיקום תפקוד זוגי והורי של האסיר עקב שהותו בכלא וכי במהלך השיחות עבדו על מספר נושאים הכוללים הקשר של האסיר עם אשתו ונלידיו. בין היתר התמקד הטיפול גם בתובנות הקשורות לעבירות המיוחסות לאסיר מניעיה וחומרתה. הגב' בן גיגי התרשמה מהתהליך שהאסיר עובר ובמידה והוא ישוחרר היא תמשיך את הקשר הטיפולי על מנת לסייע למשפחה.

מכתב הגב' בן גיגי מיום 30.12.13 מצורף ומסומן **נספח ח' 7**.

הדיונים הקודמים בעניין שחרורו המוקדם של האסיר:

10. בתאריך 15.5.12 התקיים דיון בפני ועדת השחרורים בעניינו של האסיר. במועד זה דחתה ועדת השחרורים את בקשת האסיר ובא כוחו להעיד את הרב רונסקי בפניה, וקבעה כי עליו להציג חוו"ד כתובה.

על מנת ליעל את הדיון, ביקש ב"כ האסיר, עו"ד עדי קידר, וב"כ שלומי דביר, עו"ד ענת הדד, לקיים את הדיון במאוחד. ב"כ היועמ"ש לא התנגד לבקשה, אולם ועדת השחרורים דחתה את הבקשה האמורה.

מאחר והדיון בעניינו של האסיר שלומי דביר ארך זמן רב, בשעה 13:40 ביקש ב"כ האסיר לדחות את הדיון למועד אחר והדיון נדחה ליום 29.5.12.

פרוטוקול הדיון מצורף ומסומן **נספח ט'.**

11. ביום 29.5.12 התקיים דיון בעניינו של האסיר. במועד הדיון התייצבו האסיר, בא-כוחו וב"כ העותר והשמייעו טיעונים. ב"כ המדינה התנגד בתוקף לשחרורו המוקדם של האסיר. ב"כ האסיר ביקש להורות על שחרורו המוקדם של האסיר וטען בין השאר כי אחד השותפים, ירדן מורג, שוחרר שחרור מוקדם ממאסרו.

בנוסף, הונחו בפני ועדת השחרורים תיקו המנהלי של האסיר, מסמכי ההליך הפלילי, מידע חסוי שב"ס, חוו"ד של שירות הבטחון הכללי, מסמכים הנוגעים לחופשותיו של האסיר, דו"חות של גורמי כלא, דו"חות של גורמי טיפול, מסמכי רש"א ומידע חסוי.

עוד יצויין כי במועד זה הגיש ב"כ היועמ"ש מסמך ובו עיקרי הטיעון בעניין האסיר ושלומי.

12. במועד הדיון שמעה ועדת השחרורים את נציגי שירות הבטחון הכללי במעמד צד אחד, ואף שמעה את האסיר שטען ארוכות.

לצד הבעת החרטה המילולית על מעשיו, טען האסיר, כי הוא התחרט על מעשיו עוד קודם לביצועם, ואף ניסה למנוע את המעשה הנתעב.

וכך טען האסיר בועדה:

"תגידו לי מה עוד אני צריך לעשות, שיתפתי פעולה באופן מלא בחקירות והכל, הודיתי בהכל, לא השארתי שום דבר שלא אמרתי שלא היה, ולא שבאתי ועכשיו כל הטענה הזו של חרטה היא הפוכה, אני מתחרט, אני התחרטתי עוד בטרם מעשה.... כל הטענה שלי היתה שהחרטה שלי היתה עוד לפני." (ההדגשה אינה במקור – ג.ג.ו-א.).

וכן: "בכל ההשחיות האלה והחזרה בשבוע קודם שלא עושים את זה, באותו יום אני התחננתי בפניהם שלא יעשו את זה וזה כתוב."

"אני ניסיתי לשכנע אותם.... אני מקבל את זה שבעצם בזה שבסוף חזרתי בלי מודעות בכלל לענין הזה של בלונגי גז, זה בעצם חיברתי את עצמי חזרה, אבל מראש לא היתה לי שום כוונה כזו... הייתי בלי מודעות בכלל אבל הכוונה שלי לא היתה להרוג, אני מזדעזע מלחשוב על זה."

"שיתפתי פעולה באופן מלא מההתחלה בצורה מלאה, הגרסה שלי מלאה לאורך כל הזמן".

אלא, שבניגוד לטענת האסיר בוועדה, בתי המשפט שדנו באחריותו הפלילית של האסיר, דחו טענות אלו מכל וכל.

Formatted: Font: Bold, Underline, Complex Script Font:

13. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים דחתה ועדת השחרורים את בקשת האסיר, תוך שהיא מפנה לנסיבות החמורות של ביצוע העבירות, לרקע האידיאולוגי לביצוע ולנתונים רבים נוספים מהם ניתן ללמוד כי מסוכנותו של האסיר טרם פגה וכי שחרורו המוקדם יפגע באמון הציבור בעת הזו. בנוסף, אבחנה הוועדה בין עניינו של האסיר לעניינו של ירדן מורג, תוך שהיא קובעת כי עניינו של ירדן מורג שונה מעניינו של האסיר גם לעניין תחולת הוראות סעיף 10(א) לחוק.

הוועדה הייתה ערה לצורך של האסיר לעבור טיפול בתוך כותלי הכלא בטרם ניתן יהיה לשקול את שחרורו המוקדם וקבעה כי על האסיר להתחיל טיפול "בנושאים שביניהם להבין מה גורם לאדם רגיל להגיע למצב של מעורבות בעבירות מסוג העבירות אותן עבר, ומה עליו לעשות כדי להימנע מלהגיע למצבים כאלה...".

בסופו של דבר קבעה הוועדה שהאסיר יוכל לפנות בבקשה לדיון חוזר בחלוף חצי שנה על רקע נסיבות ותנאים שיחולו אז.

החלטת ועדת השחרורים מיום 29.5.12 מצורפת ומסומנת נספח י'.

14. ביום 27.11.12 התקיים דיון נוסף בעניינו של האסיר. במועד זה התקיים דיון קצר יחסית, ולאחר שמיעת האסיר דחתה ועדת השחרורים את הדיונים משום שלא הוגשה השלמה לתוכנית השיקום והעותר לא החל בטיפול בכלא.

במועד זה הגיש ב"כ העותר לוועדה מסמך עיקרי טיעון בכתב מטעמו.

פרוטוקול החלטת ועדת השחרורים מיום 27.11.12 מצורף ומסומן נספח יא'.

15. ביום 6.2.13 התקיים דיון בעניינו של האסיר, בו הורתה ועדת השחרורים על שחרורו המוקדם של האסיר תוך שהיא לא מקבלת את בקשת ב"כ היועמ"ש ליתן חו"ד פסיכודיאגנוסטית עובר לשחרורו.

פרוטוקול הדיון והחלטת ועדת השחרורים מיום 6.2.13 מצורפת ומסומנת נספח יב'.

16. כנגד החלטה זו הוגשה עתירה לבית משפט המחוזי.

ביום 9.4.13 קיבל בית המשפט המחוזי את עתירת ב"כ היועמ"ש וביטל את החלטת ועדת השחרורים. בהחלטתו, קבע בית המשפט המחוזי, כי כלל יסוד הוא שהאסיר ירצה את מלוא תקופת מאסרו ולא עומדת לו זכות קנויה שמאסרו יקוצר.

עוד קבע בית המשפט הנכבד כי כלל זה חל במלוא עוצמתו לנוכח חמורת עבירותיו והמניעים האידיאולוגיים שעמדו בבסיס ביצועו. יתרה מזאת העובדה שהעותר לא נוטל אחריות מלאה לביצוע עבירותיו וממזער את חלקו בקשירת הקשר, מחייבת את האסיר להתקדם בצורה משמעותית בהליך טיפולי בתקופת מאסרו.

יתרה מזאת בית המשפט המחוזי קבע כי בטרם חלה התקדמות משמעותית בטיפול והתקבלה חו"ד פסיכודיאגנוסטית באשר לתוצאות הטיפול, לא ניתן להורות על שחרורו של האסיר. (פסקה 5 לפסק הדין)

בית המשפט הנכבד קבע כי ועדת השחרורים תחזור ותדון בבקשת האסיר להשתחרר שחרור על תנאי בחודש דצמבר 2013 לאחר קבלת חו"ד פסיכודיאגנוסטית ובחלוף שנה מתחילת ההליך הטיפולי.

עוד הורה בית המשפט הנכבד לוועדת השחרורים לשוב ולהתייחס לטענות הצדדים בכל הקשור לתחולת סעיף 10(א) לחוק.

כתב העתירה בעת"א 16089-02-13 מצורפת ומסומנת נספח יג'

עת"א 16089-02-13 (מחוזי מרכז) היועמ"ש נ' גמליאל ואח' מצורף ומסומן נספח יד'.

17. בקשת רשות ערעור שהגיש האסיר לבית משפט העליון נדחתה בתאריך 30.9.13, תוך קביעה: "בנסיבות הענין, בין השאר המועד הקרוב שנקבע לדיון החוזר בפני הועדה, סבורים אנו שאין מקום למתן רשות ערעור".

רע"ב 3573/13 גמליאל נ' היועמ"ש ואח' מצורף ומסומן נספח טו'.

18. להשלמת התמונה יצויין כי ביום 10.9.13, התקבלה עתירת ב"כ היועמ"ש בעניינו של שלמה דביר, שותפו של האסיר לביצוע העבירות, ושחרורו המוקדם בוטל.

במסגרת החלטת בית המשפט המחוזי נקבע כי למרות ששלמה דביר עבר הליך טיפולי, ולמרות שחו"ד הפסיכודיאגנוסטית בענינו קבעה קיומה של מסוכנות נמוכה מאוד, הרי ששלמה דביר נרתם להליך טיפולי רק שנה לפני מועד הדיון בוועדת השחרורים, הוא לא שולב בהליכי שיקום וטיפול מתקדמים, התקשה להסביר את התועלת שהפיק מהקשר הטיפולי, והעביר רושם של ניתוק רגשי מהאירועים ונמנע מלהבין את משמעות הפיגוע שתכנן.

עוד ציין בית המשפט המחוזי כי חו"ד שב"כ, הגם שאינה מציינת מסוכנות עתידית קונקרטי, הרי שהיא מציינת כי עדיין קיימת מסוכנות הנובעת מכל אסיר בטחוני כמו המשיב ולכן יש להגדיל-להוסיף את המידע החסוי שקיים בעניינו.

כן קבע בית המשפט המחוזי כי את מסקנת האבחון הפסיכודיאגנוסטי יש לקרוא בכפוף לתוכן חו"ד באשר לטיפול ולניתוק הרגשי מהאירועים.

טיעוני ב"כ העותר:

19. ב"כ היועמ"ש יטען כי מאחר ומדובר בדיון חוזר, הרי שועדת השחרורים כבולה לקביעות הגורם שקבע שאין לשחרר את האסיר, קל וחומר שהדבר נעשה במסגרת עתירה, והייבת להתייחס לשיקולים שעמדו בבסיס החלטתו. לפיכך שגתה הועדה בכך **שעיקרה מתוכן** את החלטת בית המשפט המחוזי, אשר ביטל החלטתה ביום 9.4.13 במובנים הבאים:

א. **הועדה לא נתנה משקל ראוי לקביעות בית המשפט המחוזי באשר לנטל השכנוע המוטל על האסיר ולא נתנה משקל הולם לחומרת עבירותיו הקיצוניות ולרקע האידיאולוגי לביצוע העבירה.** כן שגתה הוועדה בכך שלא נתנה משקל ראוי לכך שהאסיר היה מעורב בכל שלבי תכנון הפיגוע והיה **דמות מרכזית** ביצירת הקשר הפלילי, בהוצאת ניסיון הפיגוע אל הפועל ובחלקו הדומיננטי של האסיר בהתארגנות.

ב. ועדת השחרורים קבעה כי האסיר מקבל אחריות על מעשיו, עבר תהליך של שינוי במהלך שהותו בכלא וכי חרטתו חרטה כנה היא, **למרות האמור בדו"חות השונים שהונחו בפניה ובעיקר באמור באבחון הפסיכודיאגנוסטי שניתן בעקבות החלטת בית המשפט.**

ג. וועדת השחרורים לא דרשה סיומו של הליך טיפולי אפקטיבי מוכח בין כותלי הכלא עובר לשחרורו של האסיר, והסתפקה בכך שהאסיר עבר "תהליך ראשון", ומבלי שהיו בפניה ראיות מנהליות אובייקטיביות המצביעות על שינוי בעולם התוכן הפנימי של האסיר ובשינוי קו המחשבה המגובש האידיאולוגי אשר הביא לביצוע העבירות.

ב"כ היועמ"ש יטען לענין זה כי שומה היה על ועדת השחרורים, לכל הפחות לוודא עם גורמי הטיפול כי ההליך הטיפולי מוצה, כקביעתה החד משמעית, וכי מסגרות השיקום בכלא לא יכולות לתרום לשיקומו דבר מעבר ל"היבט התעסוקתי והתנהלות מחוץ למאסר על דרך עבודה".

20. ב"כ היועמ"ש יוסיף ויטען כי שגתה ועדת השחרורים **משהתעלמה מקביעת בית המשפט המחוזי לפיה: "...שחרורו של האסיר בשלב זה של הטיפול ובטרם התקבלה חוות דעת פסיכודיאגנוסטית באשר לתוצאת הטיפול מבחינתו עלולה לסכן את הציבור..."**, ולא התייחסה כלל וכלל לקביעותיו השליליות העולות מן האבחון בהיבט זה, הן בפן השינוי האישיותי והן בפן הרגשי.

21. התעלמותה של ועדת השחרורים מקביעות האבחון הקובעות בין היתר: אי קיומו של שינוי אישיותי, אי לקיחת אחריות על מעשיו הן בפן המהותי והן בפן הרגשי, **קיומן של עמדות נוקשות (מעין קודים מוסריים משל עצמו), לצד נטיה לפעול לפי ערכים אלה גם במחיר של מעבר על נורמות חברתיות. תגובותיו של האסיר שסרב לענות על חלק גדול מהשאלון (ממצא נדיר) אשר אופיינו בתוקפנות מתונה וצבירת כעס ותסכול העלולים במצבי קיצון להתרגם להתפרצות אלימה, מהווה שגגה מהותית ויסודית בהחלטתה.**

ב"כ העותר יטען כי קיומן של קביעות אלה באבחון הפסיכודיאגנוסטי, מצביעות על כך שהאסיר לא עמד בנטל השכנוע המוטל על כתפיו והתעלמותה של ועדת השחרורים מנתונים אלה בהקשר זה, עולה כדי פגם היורד לשורשו של ענין בהחלטתה.

22. בהקשר זה יטען ב"כ העותר כי שגתה ועדת השחרורים שגיאה יסודית היורדת לשרושו של ענין משהתעלמה מההחלטה שניתנה בעניינו של שלמה דביר אשר נתונו דומים לזה של האסיר, ולכל הפחות באי התייחסותה למשקלה של חו"ד הפסיכודיאגנוסטית ולחשיבות תוכן הדברים העולים ממנה, כקביעת בית המשפט בהחלטה זו.
23. ב"כ העותר יטען כי **שגתה ועדת השחרורים משקבעה שדו"ח גורמי הבטחון והמידע החסוי העומד בפניה "לא הניחו מכשול מפני שחרורו של האסיר על יסודן"**. עיון מעמיק בחו"ד כמו גם בדו"חות החסויים מלמדים כי **עולה מהן שהאסיר לא עומד בנטל השכנוע המוטל על עבריין אידיאולוגי שביצע עבירות חמורות באופן קיצוני, וקביעתה של ועדת השחרורים מהווה היפוך נטלי השכנוע הלכה למעשה**.
24. עוד יטען ב"כ העותר כי שגתה ועדת השחרורים בקובעה כי חופשותיו של האסיר, כמו גם העובדה שאושר לאסיר, אשר יוצא לחופשות בתנאי מעצר בית מוחלט, לצאת בחגים להתפלל בבית הכנסת תשמש לזכותו.
- בקביעה זו התעלמה ועדת השחרורים מהעובדה שהעותר אומנם יוצא לחופשות, אולם יציאתו לחופשות עוקבות אושרה רק בעת האחרונה יחסית לזמן מאסרו, וכי האמון שניתן בו הינו מועט ביותר, כל עוד הוא מצוי בקטיגוריה ב'1 והוא מחוייב לשהות במעצר בית מוחלט גם בעת חופשתיו.
25. ב"כ היועמ"ש יטען כי שגתה ועדת השחרורים משלא דרשה מהאסיר להתקדם במדרג האגפי של שב"ס ולהשתלב במסגרות השיקום הקבוצתי והפרטני ולהוכיח סיכויי שיקום אמיתיים. שהייתו באגפי השיקום תאפשר מעבר לאספקט התעסוקתי, הרחבה של ההליך הטיפולי אותו הוא עובר, בחינת התנהגותו בסביבה בה מצויים בני מיעוטים, ובחינת התנהגותו במסגרת פחות כוללת ומכילה.
26. החלטת הוועדה אינה סבירה משלא נתנה משקל ראוי לקביעת בית המשפט בהליך הפלילי כי מדובר "במעשים קיצוניים בחומרתם" והתעלמה מהפגיעה החמורה באמון הציבור במערכת המשפט, אכיפת החוק ובהרתעת הרבים, שתיגרם במידה והאסיר ישוחרר שחרור מוקדם ממרבית תקופת השליש.
- בהקשר זה יטען ב"כ העותר כי **בחירתה של הועדה להורות על שחרור מוקדם, של האסיר בעת הזו, ממרבית תקופת השליש, אינה סבירה. ויודגש כי שגתה הועדה משקבעה כי לא די באינטרס הציבורי לבדו על מנת לשלול את בקשת העותר, זאת למרות שחלפה רק שנה ומחצה חודשים ממועד 2/3 ממאסרו, ולנוכח העובדה כי נותרה לאסיר לרצות תקופת מאסר ארוכה למשך שלוש וחצי שנים**.
27. ב"כ העותר יטען, כי האיזון שערכה הועדה ביחס לתחולת סעיף 10(א) לחוק, אל מול מסוכנותו של האסיר שגוי משפטית. **לא יכולה להיות מחלוקת כי במקרים המתאימים די בסעיף 10(א) לבדו, גם בהיעדר מסוכנות, להוביל לדחיית בקשת אסיר לשחרור מוקדם**.
- עוד יטען ב"כ העותר כי די בהוראות סעיף 10(א) לחוק לבדן כדי למנוע את שחרורו המוקדם של העותר וכי **ועדת השחרורים לא נתנה משקל הולם לנסיבותיו הקשות של המקרה, לצורך בהעברת מסר מרתיע, וכי העדיפה את שיקוליו האישיים של האסיר על האינטרס הציבורי**.
28. זאת ועוד. גם בחינתה של ועדת השחרורים את קיומו של האינטרס הציבורי בעבר נעשתה תוך איזון אל מול קביעות מסוכנותו של העותר (קביעה לה ב"כ העותר אינו מסכים). מכיון שכך, שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה משקל ראוי לקביעות בית המשפט המחוזי לענין מסוכנותו של העותר בבחינת קיומו של האינטרס הציבורי.

29. לפיכך יטען ב"כ העותר כי כל אחד מהשיקולים והנתונים בהם שגתה הועדה מהווה פגם היורד לשורשו של עניין, המצדיק שלא לומר מחייב את ביטול ההחלטה ובוודאי בהצטברם יחדיו.

שחרור על-תנאי ממאסר - המסגרת הנורמטיבית:

30. **סעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א - 2001 קובע:**

"אסיר, למעט אסיר עולם, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, שנשא לפחות שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית ועדת שחרורים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא תשחרר ועדת השחרורים אסיר כאמור, אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור".

(ההדגשה אינה במקור – א.ג., ג.ג.).

מלשון סעיף 3 לחוק עולה כי נטל השכנוע רובץ לפתחו של האסיר, שעליו לשכנע את ועדת השחרורים כי הוא ראוי לשחרור וכי אינו מסוכן.

בתיבה "ראוי לשחרור" גלומה קביעה ערכית כי שחרור מוקדם של אסיר אינו צריך להיות עניין שבשגרה המובן מאליו, אלא על הועדה לבחון האם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, זאת תוך איזון האינטרסים והשיקולים השונים, בהתחשב בין היתר בעבירה, נסיבות ביצועה, סוגה, חומרתה, היקפה, תוצאותיה ועוד.

א. סעיף 3 הינו סעיף בעל מעמד נורמטיבי, המבטא, בין השאר, את הנחת היסוד, שנקבעה בהלכה הפסוקה, לפיה אין לו לאסיר זכות שבדין כי יינתן לו רשיון להלך חופשי בטרם השלים את מלוא עונשו.

בעניין זה נקבע ברע"ב 5663/12 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 21.8.12):

נזכיר תחילה, כי כלל יסוד הוא כי על אסיר לרצות את מלוא תקופת המאסר שהושתה עליו, וכי לא עומדת לו זכות קנויה כי עונש זה יקוצר, וכי הוא יזכה לשחרור מוקדם (ראו, לעניין זה, רע"ב 205/08 עסילה נ' שירות בתי הסוהר (לא פורסם, 24.5.2008); בג"צ 6067/11 הפרקליט הצבאי הראשי נ' טור' עאטף זאהר (לא פורסם, 2.2.2012)).

השווה רעב 4856/12 איברהים אבו לבן נ' ועדת השחרורים בגוש מרכז (פורסם בנבו, 9.7.12), פס' 18 לפסק הדין.

וכן ראה: בג"צ 3959/99 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הועדה לענין בעונש, פ"ד נג(3) 739, 721 (להלן: פרשת דותן), שם נקבע:

"...אסיר שנדון לתקופת מאסר פלונית, אמור לרצות תקופת מאסר במלואה אלא אם מצאה ועדת השחרורים לנכון ולראוי להורות על שחרורו קודם לכן. לאסיר אין זכות קנויה ל"שליש" (או לרשיון האסיר), בהיגזר עונש מאסר בפועל על פלוני, אין אותו פלוני זכאי לראות את ה"שליש" כמונח בקופסא ואת הקופסא כמונחת בכיסו".

ב. הוראת סעיף 3 לחוק מעניקה לוועדת השחרורים סמכות להורות על שחרור מוקדם ברשיון. פועלו של השחרור הוא מתן רשיון להלך חופשי, במהלך חלק מתקופת המאסר, תוך שגור הדין לא משתנה.

השווה: בג"ץ 89/01 הועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה (2), 838.

ג. שיקול דעתה של הוועדה, במסגרת סמכותה כאמור הותווה בסעיף 3 לחוק. בתיבה "ראוי לשחרור" גלומה קביעה ערכית כי שחרור מוקדם של אסיר אינו צריך להיות עניין שבשגרה המובן מאלין, אלא על הוועדה לבחון האם ראוי אסיר לשחרור על-תנאי, זאת תוך איזון האינטרסים והשיקולים השונים, בהתחשב בין היתר בחומרת העבירה, נסיבות ביצועה, סוגה, חומרתה, היקפה, תוצאותיה ועוד (שיקולים המפורטים, בין היתר, בסעיף 9 לחוק).

31. הנה כי כן, הענקת שחרור מוקדם על תנאי ממאסר מותנית בכך שועדת השחרורים תשתכנע כי האסיר ראוי לשחרור על תנאי וכי שחרורו אינו מסכן את הציבור. נטל השכנוע מוטל כולו על כתפי האסיר, וכל ספק בעניין זה, פועל לרעתו של האסיר, שכן נקודת המוצא הינה, שאינו זכאי לשחרור מוקדם. (השוו: רע"ב 3703/03 - רולנד ברודי נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח'. תק-על 2003 (2) 2537)

32. על בסיס נקודת המוצא שנקבעה בסעיף 3 לחוק, יש ליישם את שאר סעיפי החוק העוסקים בשחרור מוקדם, לרבות סעיפים 9 ו-10(א) שידונו להלן.

33. סעיף 3 גודר את היקף שיקול דעתה של ועדת השחרורים במקרים הרגילים. בהקשר זה חשוב להדגיש כי סעיף 3 אינו קובע אך ורק כי די בבחינת מסוכנותו העתידית של האסיר, אלא הוא דורש מהוועדה לשקול במצטבר אף את מידת היותו של האסיר ראוי לשחרור מוקדם לרבות עמידה בדרישות סעיף 10(א) לחוק, במקרים המתאימים, הכל כפי שיפורט להלן.

34. ב"כ העותר יטען כי לא יכולה להיות מחלוקת שמדובר בעבירה חמורה באופן קיצוני מסוג נסיון רצח של אנשים רבים ובכללם קטינים, באמצעות פיגוע. לפיכך יטענו ב"כ העותר כי בנסיבות תיק זה נטל השכנוע הרובץ על האסיר מגיע כמעט עד לרף העליון של הוכחת "שינוי בולט וממשי" הנדרש מאסירי עולם (והשווה סעי' 10(ב) לחוק).

35. יודגש כי אליבא ב"כ העותר האסירים לא עומדים בנטל ההוכחה המוטל על כתפיהם להוכיח כי שחרורם המוקדם אינו טומן בחובו מסוכנות לציבור, כי הם אינם ראויים לשחרור וכי שחרורם יפגע באופן הציבור במערכת המשפט והרתעת הרבים.

השיקולים - סעיף 9 לחוק:

36. מקובל להניח, כי הקריטריון המרכזי לשחרור המוקדם הוא הסיכוי, כי האסיר לא יחזור לפעילות עבריינית לאחר שחרורו. בהקשר זה מקובל להתחשב בהתנהגותו של האסיר בבית הסוהר, בתכניות שיקומו, בעברו הפלילי, במספר מאסריו הקודמים, בשיקולי רצדביזם, במהות העבירות בהן הורשע וכיוצא בהם שיקולים ונתונים, שיש בהם כדי להראות אינדקציה לכך שהוא עלול לסכן שוב את שלום הציבור אם ישוחרר שחרור מוקדם.

השווה: רע"ב 4636/12 אסלם ברהום נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, 10.7.12), פס' 11 לפסק הדין.

37. ויודגש, ועדת השחרורים יכולה לחזור ולדון בעניינו של אסיר יותר מפעם אחת. אולם מקום בו מתקיים דיון חוזר, חייבת ועדת השחרורים לתת משקל ראוי ומתאים לנימוקים שעמדו בבסיס החלטה שלא להורות על שחרורו של אסיר, ולבחון האם קיים שינוי של ממש, שינוי מהותי בשיקולים שעמדו בבסיס החלטה שלא להורות על שחרורו.

ראה/י בג"צ 5749/99 היועמ"ש נ' ועדת השחרורים – בית סוהר שטה ואח', דינים עליון 1999 (8) 87;

הסיכון הצפוי בשחרור האסיר;

38. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה משקל ראוי לנסיבות ביצוע העבירה, לרקע האידיאולוגי לביצועה, לתכנון הקפדני והממושך נעדר החרטות, להתנהגותו השלילית במאסר, לחווי"ד שב"כ, לחזקת המסוכנות הקיימת לגבי אסירים בטחוניים, כמו גם להעדר תובנה ולקיחת אחריות כנה וממשית ביחס למעשיו.

39. עוד יטען ב"כ העותר כי לנוכח העבירות אותן ביצע האסיר, ובנסיבות המקרה, על מנת לעמוד בנטל ההוכחה חייבים להתקיים שני תנאים מצטברים. האחד הינו העדר מסוכנות מהפן הביטחוני, והשני הוא שינוי משמעותי שחל באסיר, בתפיסת העולם הקיצונית ובעולם התוכן הפנימי, שהביאו אותו לביצוע העבירות- שינוי שיכול להתרחש, אם בכלל, רק בעקבות טיפול אפקטיבי בכלא ובחינה שיכולה העשות רק באגפי שיקום קבוצתי ופרטני בכלא.

משלא מתקיימים שני התנאים הרי ברי שהאסיר לא עומד בנטל המוטל על כתפיו.

40. עוד יטען ב"כ העותר כי שגתה הועדה עת דרשה הוכחת מסוכנות קונקרטי, להבדיל מהמסוכנות הנלמדת מהנתונים אותם ציין ב"כ היועמ"ש בוועדה. דרישה זו שגויה היא מיסודה, מתעלמת מהלכת בית המשפט העליון ברע"ב 8571/07, אשר דן בחופשותיו של העותר בפרשה זו. פסק דין זה, הנוגע לאסיר, חל מקל וחומר על שחרור מוקדם.

המסוכנות הנלמדת מנסיבות ביצוע העבירות והתכנון המוקדם:

41. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה משקל ראוי לנסיבות ביצוע העבירה, לחומרתן ולרקע האידיאולוגי העומד בבסיסן, ועל כן הסתפקה בטיפול הקצר והלא מוכח אותו עבר בכלא, על מנת לאפשר שחרורו המוקדם.

42. לענין זה יטען ב"כ העותר כי אין צורך בדמיון רב כדי לתאר את השלכת מעשיו של האסיר, אלמלא ערנותו של אותו שוטר סויר, שיד המקרה הביאה אותו למקום הנחת עגלת התופת ועוררה סקרנותו.

אולם מסוכנותו של האסיר נלמדת לא רק מתוצאות מעשיהם הפוטנציאליות, אלא גם מהתכנון הקפדני, המדוקדק וארוך הטווח, שהוביל להנחת העגלה ובה מטען החבלה. מעשיהם אינם בבחינת גחמה של רגע, או חמת זעם מתלקחת חד פעמית, אלא הם תולדה של שיחות ותכנון שארך חודשים. תכנון קפדני זה מלמד על אכזריותם הרבה של האסיר ושלומי שדנו ארוכות במקום הנחת מטען החבלה, ערכו סוירים ותצפיות במקום ובחנו את החלטתם לנוכח שינוי שעון הקיץ.

תכנון מוקפד ואכזרי זה אף נגע בסוג המטען בהרכבו, ובעגלה בו יונח, תוך שהמעורבים פסלו עגלה קודמת שהוצעה.

תכנון אכזרי זה כלל גם צורת הנחת המטען באופן שיביא לנזק מקסימלי הן בפתח העגלה שיועד למרכז את אפקט הנזק בגובה הרחוב, והן בהרכבו של המטען שכלל שתי חביות מלאת סולר ובניין לבנות חבלה וברגים.

בא-כח העותר יטען כי התכנון והאכזריות בה בוצעו מעשיהם של האסיר ושלומי, במעשים שהוכתבו מתוך אידיאולוגיה לפגוע במוסלמים ובהן בנות צעירות, מלמדת על מסוכנותם הרבה.

43. ברע"ב 694/97 בענין נג'ר עבדול הדי, דחתה ועדת השחרורים את בקשת האסיר להשתחרר שחרור מוקדם בשל חומרת מעשיו בלבד – קרי לאור העובדה שהוא הניח מטעני חבלה - עבירה בגינה נידון לעונש מאסר למשך 18 שנים.

עתירתו של העותר נדחתה תוך שבית המשפט קבע:

"בהחלטת הוועדה מיום 19/2/1997 נדחתה בקשתו של המבקש לשחרור מוקדם. הוועדה ציינה את חומרת המעשים בהם הורשע המבקש, אשר מצאה ביטוייה בהטמנת מטעני חבלה במקומות הומי אדם תוך הבעת כוונה ונכונות "לקטול באופן עיוור חיי אזרחים שלווים". הוועדה ציינה, כי הגם שהיא מוסמכת לבחון גם טעמים שעיקרם שחרור אסירים אחרים - שהורשעו בנסיבות דומות - במסגרת הסכמי אוסלו והסכמים אחרים, הרי שעיקר בדיקה צריך שתתמקד במידת הסיכון הנשקפת מן המבקש. בבדיקה זו, קבעה הוועדה, הרי שלאור חומרת המעשים שבהם הורשע המבקש, אין מקום להורות בשלב זה על שחרורו של המבקש...
...בית המשפט ציין, כי אמנם לא הובאו ראיות לפיהם המבקש מהווה סיכון ספציפי לציבור באם ישוחרר, הרי שלאור הסכנה הטמונה בעבירות בהן הורשע המבקש, ובחומרתן של אלו, הרי שהחלטת הוועדה - סבירה היא, ואין להתערב בה.

...אכן, החלטתה של וועדת השחרורים - כמו גם החלטתו של בית המשפט המחוזי - הינן החלטות סבירות. השיקול בדבר הסיכון הכרוך בשחרורו של המבקש, כשהוא פועל יוצא של העבירה בה הורשע - שיקול סביר הוא, והאיזון בנסיבות המקרה ראוי הוא וסביר "... (ההדגשה אינה במקור - ג.ג.ו-ג.א.)

רע"ב 694/97 נג'ר עבדול הדי נ' ועדת השחרורים, תק-על(1)97, 357

וראה לענין זה גם רע"ב 1254/05 פלוני נ' מ"י, תק עליון(1)2005, 5056

וכן עת"א 9926-03-11 דוד שמיר נ' ועדת השחרורים ואחרים שם נקבע:

"איננו מתעלמים מדו"ח הגורמים הסוציאליים שהוצג בפני הועדה לפיו העותר היה בקשר טיפולי בו עובדו המניעים לביצוע העבירה וקיימת אצלו הפנמה של חומרת העבירה וחרטה על ביצועה....."

חרף האמור לעיל עדיין נותרו, כאמור, אותם מניעים שבגללם ביצע העותר, לטענתו את העבירות והתנגדות שב"כ לשחרורו המוקדם בשל חומרת העבירות שביצע ובשל הצורך להעביר מסר מרתיע לאחרים כמו העותר שלא לנסות לפגוע בבטחון המדינה.."

44. לפיכך יטען ב"כ העותר כי יש ללמוד גזירה שווה מפס"ד הנ"ל, בפרט במקרה שבו האסיר לא עבר טיפול אפקטיבי בכלא, לא לקח אחריות על מעשיו, הפר תנאי חופשותו לא שיתף פעולה עם שירות הבטחון הכללי, לא שיתף פעולה עם מאבחניו הפסיכולוגים, ואינו עומד בנטל ההוכחה המוטל על כתפיו.

45. ב"כ העותר יטען כי לא בכדי נקודת המוצא של בית המשפט המחוזי שקיבל את עתירת ב"כ היועמ"ש ודחתה את בקשת האסיר להשתחרר שחרור על תנאי, היתה **הטלת נטל הוכחה כבד ביותר על כתפי האסיר.**

אומנם ועדת השחרורים בהחלטתה מיום 31.12.13 לא ציינה את העובדות, אולם דומה שיחסה לנטל השכנוע אותו היא דרשה מהאסיר לא נותן משקל ראוי לנסיבות שתוארו לעיל.

מסוכנות הנלמדת מביצוע עבירות על רקע אידיאולוגי:

46. ב"כ העותר יטען כי יש ליתן משנה תוקף לטענותיו ביחס לחומרת העבירות, לנוכח ביצועו על רקע אידיאולוגי.

47. ביצועו של עבירות על רקע אידיאולוגי מלמד, במקרים רבים, על קו מחשבה מגובש העומד מאחוריהן, העלול, כל עוד לא נזנח, להניב בנסיבות מתאימות בעתיד, מעשים דומים לאלה שבוצעו ע"י האסיר בעבר.

לעניין האפשרות להסיק מסוכנות של אסיר, **כפועל יוצא מעצם טיבה של העבירה** בה הורשע, ראה בג"צ 1920/00 **ח"כ זהבה גלאון נ' ועדת השחרורים**, פ"ד נד(2) 313 (פרשת שקולניק), שם קבע בית המשפט העליון כי:

"אכן אופיה של העבירה, כשלעצמה, אין די בו, **בדרך כלל, כדי להסיק שאין האסיר ראוי לשחרור מוקדם. אולם, ישנם סוגי עבירות, אשר אופיין החמור המיוחד ודרך נסיבות ביצועו, עשויים להצביע, כשלעצמם, על מסוכנותו של האסיר ועל החשש מפגיעה בבטחונו של הציבור כפועל יוצא משחרורו המוקדם.**"

בבג"ץ 1920/00 הנ"ל, מצוטטים דבריו של כב' השופט חשין בבש"פ 2356/95, תוך קביעה כי דברים אלה נכונים, בנסיבות מתאימות, גם במקרים בהם מתעוררת שאלת שחרור מוקדם ממאסר:

"שור שנגח איש או אשה ומתו, דינו של השור לסקילה. אין נותנים לו לשור הזדמנות להוכיח כי יחזור למוטב וכי לא עוד ינגח איש או אשה או פרה. **יש עבירות שטיבן ומהותן הן כאלו, שחברה לא תיטול על עצמה סיכון שאפשר העובר אותן לא יוסיף רע על הרעה שעשה.** אלו הן העבירות ה'חמורות' המנויות בחוק. כך בעבירות 'חמורות' על דרך הסתם, וכך - יש אומרים: **בעיקר כך - לעניינן של עבירות שרקען הוא רקע של אידיאולוגיה**" (בש"פ 2356/95 שטרן שמואל נ' מדינת ישראל, דינים עליון מ 967).

48. ברע"ב 515/00 בענין חגי עמיר קבע בית המשפט העליון :

"כי על מסוכנותו של אסיר ניתן להסיק מאופי העבירות שעבר. כך הוא ודאי במקרה שלפנינו, בו ביצע המבקש, מטעמים אידיאולוגיים, פשעים חמורים, אשר חתרו תחת יסודות השלטון והמשטר במדינה..."

רע"ב 515/00 חגי עמיר נ' שירותו בת-הסוהר תק-על 2000(1), 292

49. במקרה דנן עבירותיו של האסיר, הקיצוניות בחומרתן, נעברו על רקע אידיאולוגי. לא בכדי קבע בית המשפט המחוזי בגזר דינו כי מדינה שומרת חוק אינה יכולה להרשות לעצמה שתושביה יטלו החוק לידיים :

"...הנאשמים 1-3 החליטו לבצע פיגוע שיגרם לאבדות בקרב ערבים תושבי ירושלים, ואף לא בחלו ברעיון לפגוע בילדות ערביות שמגיעות לבית הספר. מזל הוא שפיגוע נפשע כזה לא יצא מהכוח אל הפועל. לו היה המטען מתפוצץ, קורבנות רבים, רכים בשנים, ואף אחרים היו נפגעים. ייתכן שאפילו מספר הנפגעים היה מהגבוהים ביותר שידענו מאז שהחל מעגל הדמים בינינו לבין שכנינו. הנאשמים רצו להשיב לפלסטינאים כגמולם, באותה מטבע. מדינה שומרת חוק אינה יכולה להרשות שתושביה ייטלו החוק לידיים ויעשו פרעות. חובה על המדינה להצמיח כל מעשי טרור בעודם באיבם."

50. לפיכך יטען ב"כ העותר כי הרקע האידיאולוגי הקיים בבסיס העבירות אותן ביצעו מלמד על מסוכנותו של האסיר ועל כן שגתה הועדה משלא מצאה לנכון לדרוש ראייה אובייקטיבית, חד משמעית שתלמד על שינוי דרכו של האסיר, לא כל שכן עת לנוכח הנתונים האחרים שהוצגו בפניה.

51. לא זאת בלבד, אלא שאין כל אינדיקציה ממשית לשינוי האידיאולוגיה בה אחז האסיר, אלא יש בנתונים השונים לרבות במידע החסוי כדי להוות אינדיקציה כי האסיר ממשיך ומסתיר את תמונת עולמו הפנימי, לא מגלה הבנה רגשית לנזק הפוטנציאלי אותו יכול היה לגרום, ועל כן אינו יכול להוכיח זניחת האידיאולוגיה האמורה.

52. לענין זה יובהר כי לא בכדי קבע בית המשפט המחוזי, אשר ביטל בהחלטתו את החלטת שחרורו של האסיר, כי הרקע האידיאולוגי לביצוע העבירה מעצים את הכלל לפיו שחרורו של אסיר אינו זכות קנויה וכי עליו לשכנע את ועדת השחרורים בכך שחל בו שינוי של ממש.

53. לפיכך יטען ב"כ העותר כי הועדה בהחלטתה לא נתנה משקל ראוי לרקע האידיאולוגי שעמד בביצוע העבירות, ולא לקביעות בית המשפט. עוד יטען ב"כ העותר כי ועדת השחרורים הסתפקה בטיפול לא ממצה ולא אפקטיבי, ואף לא דרשה קיומו של שינוי בולט באישיות האסיר ובאידיאולוגיה אותה הוא מחזיק, ובכך שגתה.

הערכת מסוכנות על רקע המצב הבטחוני

54. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים בקביעתה כי המצב הבטחוני לא מהווה מכשול בפני העותר משום שהוא לא מהווה דמות לחיקוי או דומיננטיות בישוב בו הוא חי.

קביעה זו מתעלמת מהצורך לבחון את מסוכנותו של אסיר בטחוני כמסוכנות המושפעת מהמצב הבטחוני הנוכחי ומהאזור אליו הוא חוזר, ללא קשר להיותו דמות לחיקוי.

55. בפס"ד בעניינו של טלגי סלימאן קבע בית המשפט העליון כי שחרורו של אסיר בטחוני יבחן בהתאם למצב הבטחוני השורר:

"הנה הוא המשיב, שנדון לתקופת מאסר ארוכה בגין פעילות הפוגעת בבטחון המדינה. ההכרעה בשאלת שיחרורו המוקדם תושפע, על-פי טבע הדברים, מן השאלה אם מדובר בזמן רגיעה או בזמן של מתיחות בטחונית. שהרי במקרה זה האחרון גדול יהא החשש כי האסיר ישוב לדרכו הרעה."

ראה/י בג"צ 4681/97 המשיב נ' ועדת השחרורים - גוש צפון, פ"ד נא(4) 679.

55. ב"כ העותר יטענו כי הפיגועים הרבים המבוצעים לאחרונה מצד מבקשי רעתנו, שחרורם של מחבלים, וביצוע פעולות תג מחיר מלמדות כי המצב בשטח רחוק מלהיות שקט. יתרה מזאת לאחרונה אף קיימת החמרה בכל הנוגע לפעולות הטרור ועל כן יש במצב זה כדי להשליך על מסוכנותו של העותר.

לפיכך שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה משקל לנתון זה, והתעלמה מכך שאליבא דעותר, הוא ביצע את עבירותיו, על רקע המצב הבטחוני ששרר בשטח.

מסוכנות הנלמדת מהתנהגות האסיר:

56. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים בכך שלא נתנה ל משקל להתנהגותו של האסיר.

כך, בתקופת מאסרו, הפר האסיר את תנאי חופשתו, הוא כיסה את מצלמות האגף (בשנת 2002), והתחצף לאנשי סגל. וגם אם הדברים אינם בעת האחרונה, הרי שהתנהגותו של האסיר צריכה להבחן לאורך כל המאסר, ובוודאי כשנתון זה מצטרף לכלל הפרות המשמעת הנוספות והנתונים האחרים.

57. ב"כ העותר יטען כי הפרות תנאי החופשה, התנהגותו השלילית הגלויה והתנהגותו השלילית הנסתרת כפי שהיא עולה מחוו"ד שב"כ מעידים על כך שהאסיר אינו חושש מגורמי הבטחון, לא מגלה מעולמו הפנימי, לא מכבד מגבלות שמוטלות עליו, ועל כן יש בכך כדי להצביע על העובדה שהאסיר לא עומד בנטל ההוכחה הדרוש להוכיח שהוא ראוי לשחרור מוקדם וכי הוא אינו מסוכן.

58. ויודגש, כי לאור נסיבות ביצוע העבירה, אופיה והרקע האידיאולוגי העומד בבסיסה, אין ליתן משקל לטענה כי המידע הגלוי והחסוי האמור אינו מן העת האחרונה. מאחר ושינוי אידיאולוגי, ככל שזה קיים, חייב להבחן על פני משך זמן רב, הרי שמוטלת על האסיר החובה להוכיח **במעשים** גלויים כנסתרים, כי הוא שינה בפועל את השקפת העולם הקיצונית שהביאה אותו לביצוע העבירה, **לאורך זמן ניכר**.

לענין זה השווה רע"ב 1948/96 **היועמ"ש נ' עידו אלבה**, שם נקבע בין השאר כי ועדת השחרורים רשאית להסתמך אפילו על מידע מלפני המאסר.

59. יתרה מזאת, בפני ועדת השחרורים הוצג מידע חסוי, שגם אם אין בו לבדו או כשלעצמו כדי להוביל לשלילת שחרור, הרי שיש בו כדי אינדיקציה לכך שהוא משתף מהשקפת עולמו עם עבריינים אידיאולוגיים אחרים.

לפיכך שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה לנתון זה כל משקל.

חו"ד גורמי טיפול:

60. ב"כ העותר יטענו כי שגתה ועדת השחרורים **משהתעלמה מהנתונים המלאים המופיעים בחו"ד גורמי הטיפול ושגתה שגיאה היורדת לשורשו של ענין עת היא פרשה את האמור בדו"ח גורמי הטיפול תוך התעלמות מהאמור בחו"ד פסיכודיאגנוסטית.**
61. עוד יטען ב"כ העותר כי שגתה ועדת השחרורים משקבעה כי אין עוד מענה טיפולי משמעותי בשב"ס, ואין טעם בהעברת העותר למסגרות השיקום.
62. כן יטען ב"כ העותר כי שגתה ועדת השחרורים, **משהתעלמה מהחלטת בית המשפט המחוזי לפני שמונה חודשים, אשר קבעה שעמדתו של העותר כלפי עבירותיו מהווה גורם העומד לחובתו לאור אי נטילת אחריות מלאה על מעשיו ומזעורם.**
63. לענין זה יצויין כי בהחלטת שחרורו המקורית של האסיר קבעה ועדת השחרורים כי האסיר לוקח אחריות על ביצוע עבירותיו. **קביעה זו בוטלה הלכה למעשה ע"י בבית המשפט המחוזי.**
- דא עקא שועדת השחרורים שבה וקבעה גם עתה: "אין אנו סבורים שאין עוד לומר שהוא מודה באופן חלקי כפשוטו".
64. אלא שעיון בדו"חות השונים מצביע על תמונה שונה לחלוטין.
- כך גורמי הטיפול מציינים כי האסיר "**מודה באופן חלקי בעבירות המיוחסות לו, וטוען שלא היתה לו כוונה לפגוע באזרחים.**"
- חו"ד הפסיכודיאגנוסטי מוסיפה ומציינת כי האסיר טען שלא לקח חלק מרכזי בביצוע העבירה ואף ניסה לשנות את דעתם של שותפיו לעבירה. חו"ד אף מוסיפה ואומרת שחרטתו של האסיר אינה כנה אף בפן הרגשי שכן היא לא נוגעת לקורבנות הפוטנציאליים של העבירה.**
65. לפיכך יטען ב"כ העותר כי שגתה ועדת השחרורים בקביעתה בדבר חרטתו של העותר, שכן הוא לא שינה את עמדתו מאז ראשית מאסרו. ויודגש, האסיר טען מאז ומתמיד שהמעשים אסורים ואלימים אלא שהוא ניסה להפחית מחלקו, ועל כן הבנתו הפורמלית שהמעשים אסורים, לא מהווה אינדיקציה להודאתו בהם או לקיחת אחריות עליהם.
66. עוד יטען ב"כ העותר, כי **שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה כל משקל לקביעת אבחוננו של האסיר שהחרטה הלכה למעשה אינה כנה ונוגעת למחיר אותו שילם ולא לקורבנותיו הפוטנציאליים.**
67. זאת ועוד. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים משקבעה כי האסיר מיצה את ההליך הטיפולי בו וכי ההליך הטיפולי היה אפקטיבי.
- עיון בדו"ח גורמי הטיפול מצייין כי בקשת האסיר להמשיך את ההליך הטיפולי בו **תבחן לאור יתרת מאסרו, משמעה שהאסיר לא מיצה את ההליך הטיפולי.**
- יתרה מזאת קביעת גורמי הטיפול הינה כי: "...מדובר בתהליך ראשון אותו עבר", מלמד כי ההליך לא מוצה.
- ואם בכך לא די הרי ששגתה ועדת השחרורים משנמנעה מלבחון את אפשרות שילובו של העותר באגפי השיקום, למרות שגורמי הטיפול לא שללו זאת.

68. ויודגש, הליך טיפולי אינו מטרה, אלא אמצעי שאמור להוביל לשינוי אישיותי, קבלת כלים להתמודדות עם מצבי קיצון, שינוי בלקיחת האחריות וכפועל יוצא שינוי במסוכנות של האסיר.

דא עקא שהאסיר לא שינה עמדתו ביחס לעבירות אותן ביצע, אף לא באספקט הרגשי של גרימת הנזק הפונציאלי אותו יכלו מעשיו לגרום.

אבחון מקיף שנערך לאסיר, כהחלטת בית המשפט קבע מפורשות: **"הנבדק לא מרשים כמי שעבר שינוי אישיותי מעמיק במהלך מאסרו"**.

לפיכך ב"כ העותר יטען כי **התעלמותה של ועדת השחרורים משני נתונים אלה לאור החלטת בית המשפט המחוזי שביטל את שחרורו של האסיר מהווה פגם היורד לשורשו של ענין**.

69. ב"כ העותר יוסיף ויטען כי גם לאחר שהאסיר יעבור וישלים את ההליך הטיפולי בצורה אפקטיבית, עליו להבחן במסגרת פתוחה יותר, להתקדם במדרג האגפי של שב"ס, להשלים טיפול בשיקום קבוצתי ובשיקום פרטני, תהליך שיש בו כדי ליתן תמונה רחבה יותר על "מידת השינוי" שעובר כל אסיר.

70. לאור האמור לעיל יטען ב"כ העותר כי **שגתה ועדת השחרורים בקובעה כי די בטיפול אותו עבר העותר, זאת למרות שהטיפול לא הוביל לשינוי מחשבתי ביחס ללקיחת אחריות למעשים במובן הגשמי כמו גם במובן הרגשי, למרות שהטיפול לא הוביל לכל שינוי אישיותי, למרות שהטיפול לא מוצה ולמרות שהעותר לא שולב באגפי השיקום**.

אבחון פסיכו-דיאגנוסטי

71. ב"כ העותר יטען כי **שגתה ועדת השחרורים משלא נתנה משקל ראוי לקביעת בית המשפט המחוזי לפיה יש לבחון את תוצאת הטיפול בראי האבחון הפסיכודיאגנוסטי**. לא בכדי קבלת עתירת ב"כ היועמ"ש כנגד החלטת ועדת השחרורים לוותה בהנחיה לקבל אבחון פסיכודיאגנוסטי.

אלא שעיון בהחלטת ועדת השחרורים מלמד כי **היא התעלמה מהנתונים השלילים הרבים העולים מהאבחון, ואשר יש בהם כדי ללמד על מסוכנות פוטנציאלית, ועל כן החלטתה לא סבירה**.

72. בעת"א 9338-05-13 **היועמ"ש נ' שלמה דביר ואח'** ביטל בית המשפט המחוזי את החלטת שחרורו של שלמה דביר, שותפו של האסיר לביצוע העבירות.

בהחלטתו הסתמך בית המשפט הנכבד על **חומרת העבירות והרקע האידיאולוגי**, כמו גם **לנטל השכנוע המוטל על כתפי האסיר** לאורן. בבחינת נטל השכנוע קבע בית המשפט הנכבד כי האבחון שנערך לעותר עומד לחובתו למרות מסקנתו בדבר מסוכנות נמוכה מאוד, בשל כך שיש לקרוא את המסקנה האמורה בכפוף לתוכן האבחון המתייחסת לאפקטיביות הטיפול, העדר הבעת חרטה אמיתית, ניתוק רגשי מהעבירות אותן ביצע והעדר הבנת משמעותם.

בעת"א 9338-05-13 **היועמ"ש נ' שלמה דביר ואח'** מצורף ומסומן **נספח יז'**.

73. ב"כ מהעותר יטען כי **שגתה ועדת השחרורים משהתעלמה באופן מוחלט מפס"ד זה, הן באספקט אפלייתו של המשיב והן באספקט של בחינת האבחון הפסיכודיאגנוסטי**.

74. עיון מדוקדק בתוצאות אבחון של האסיר, מלמד כי מעבר להעדר לקיחת אחריות והעדר דאגה או חרטה אודות השלכות מעשיו של האסיר על הקורבנות הפוטנציאלים, הרי שהאבחון כולל קביעות מאוד בעיתיות שלא מאפשרות לעותר לעמוד בנטל ההוכחה המוטל על כתפיו בעת הזו.

האבחון קובע בין היתר:

א. **האסיר מרשים כבעל עמדות ודעות נוקשות (מעין "קודים מוסריים משל עצמו") וכבעל נטיה לפעול לפי ערכים אלה גם במחיר מעבר על נורמות חברתיות.** נראה שהאסיר חווה דחף לפעול כנגד מה שנתפס בעיניו כהתנהלות לא צודקת של המערכת.

ב. פרופיל ה-2MMPI של האסיר אינו תקף ותואם פרופיל של נבדקים העושים נסיון להציג עצמם באור חיובי. תגובותיו (וסיורבו לענות לחלק ניכר מהשאלות דבר המהווה ממצא נדיר) אופייני בתוקפנות מתונה.

ג. במימד הרגשי נראה שהאסיר חווה קושי רגשי במצבי מתח ואי ודאות. לפי הממצאים יתכן והאסיר נוטה לצבור כעסים ותסכול בהיותו חסר כלים לעיבוד נכון של תחושותיו. צבירת כעסים ותסכול עלולה, במצבי קיצון, להתרגם להתפרצות אלימה. יש לציין כי מאסרו של האסיר לא מאופיין בהתפרצויות אלימות אבל בהתחשב בסביבה המוכרת והמכילה בה הוא נמצא כעת התפרצויות אלה פחות סבירות.

ד. **האסיר כאמור לא מרשים כמי שעבר שינוי אישי ממשק בתקופת מאסרו.**

75. ויובהר כי בקשת ב"כ האסיר להבהרת מסקנת חוות הדעת הפסיכודיאגנוסטית נענתה בתשובה כי למרות המסקנה בדבר המסוכנות, מדובר בסוג אלימות נדיר וצריכים להתייחס לגורמים הייחודיים לאדם עצמו שמפורטים בדו"ח.

76. ב"כ העותר יטען כי תוצאות האבחון מלמדות שהעותר לא עומד בנטל השכנוע הקיים על כתפיו, לא כל שכן לאור חומרת עבירותיו והרקע להן.

עוד יטען ב"כ העותר כי מגמת ההסתרה של העותר שבאה לידי ביטוי הן בהתנהגותו מול גורמי הבטחון והן מול הגורמים המאבחים, לא מאפשרת לקבל את קביעת ועדת השחרורים לפיה האסיר הוכיח העדר מסוכנותו.

77. לפיכך יטען ב"כ העותר כי התעלמותה של ועדת השחרורים מהנתונים הללו מלמדת על העדר כל משקל לנתונים אלה ועל כן החלטתה המבוססת על נתונים חלקיים או על ראייתה שלה המנותקת ממיצאים מובהקים, חורגת ממתחם הסבירות, ואינה נותנת כל משקל מהותי לנתונים אישיים אשר היתה מחויבת להביאם בחשבון, קודם החלטה בדבר שחרור מוקדם של אסיר בכלל ואסיר על רקע אידיאולוגי בפרט. לא סבירה.

תוכנית רש"א הינה תכנית חלקית ובלתי רלבנטית לסוג העבירות של האסיר ולאידאולוגיה המנחה אותו, ואינה מאיינת את מסוכנותו של העותר

78. ב"כ העותר יטען כי העדר התייחסות הרשות לשיקום האסיר לנסיבות ביצוע העבירות, לעמדותיו של האסיר ולאי הכנות בחרטה המובעת, מחייבת מתן משקל נמוך במיוחד לתוכנית השיקום.

79. יתרה מזאת, ב"כ העותר יטען כי המלצה של הרשות לשיקום האסיר מהווה שיקול אחד מבין השיקולים רבים שעל ועדת שחרורים לשקול. בחינת כלל נתוניו של העותר דנו, מחייבת לטעמנו את הועדה, ליתן משקל גבוה יותר לשיקולי המסוכנות, לנסיבות ביצוע העבירות, ולרקע האידיאולוגי לביצוען למול הנתונים האחרים.

80. אמנם, על פי האמור בסעיף 9(8) תביא ועדת השחרורים בחשבון גם את המלצתה של הרשות לשיקום האסיר בבואה להחליט אם ראוי לשחרר אסיר שחרור מוקדם, אולם **אין זה שיקול יחיד**, שכן, גם לפי לשון סעיף 9, מהווה המלצתה של הרשות לשיקום האסיר **שיקול אחד מבין שיקולים רבים**.

81. ב"כ העותר מבקש להדגיש כי בתי המשפט אישרו פעמים רבות את החלטותיה של ועדת השחרורים שלא לאפשר שחרור מוקדם של אסיר בנסיבות בהן הוגשה המלצה של הרשות לשיקום האסיר.

ראו לדוגמה בג"צ 3439/99, **מדינת ישראל נ' ועדת השחרורים – גוש דרום ואח'**, תק-על 299(2), 14, שם ביקר בית המשפט העליון את ועדת השחרורים על שנתנה משקל יתר לתוכנית השיקום שהוגשה מטעם הרשות לשיקום האסיר וקבע כדלקמן:

"בהקשר זה נזכיר, כי מסוכנותו של אסיר הינה שיקול ראש וראשון בהחלטתה של ועדת שחרורים לשחרר אסיר ממאסר; והגם שיש ליתן את הדעת, כמובן, לשיקולי שיקום לטובתו של האסיר, הנה שיקול המסוכנות הוא שיקול עיקרי (ע"א 2/83 ועדת השחרורים נ' אסיאס פ"ד לז(2) 688, בג"צ 4681/97 היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השיחרורים, טרם פורסם).

כנגד שיקול המסוכנות – אשר לו לא נתנה הוועדה משקל ראוי – ייחסה הוועדה משקל-יתר לתוכנית הוועדה לשיקום הדס. אכן, הא-בהא-תליא: ככל שמסוכנותו של אסיר גדלה והולכת כן הסיכוי לשקמו פוחת והולך. הסיכוי והסיכון הם כשני קצותיה של נדנדה, ובעלות קצה אחד יירד הקצה האחר."

82. אשר על כן, יטען ב"כ העותר כי אין לומר שעצם קיומה של תוכנית שיקום מטעם הרשות לשיקום האסיר מחייבת את שחרורו המוקדם של העותר. תוכנית שיקום מטעם הרשות לשיקום האסיר היא שיקול אחד מיני רבים, ובוודאי לא השיקול הדומיננטי שבהם. את תוכנית השיקום **יש לבחון לאור דוחות לאורך זמן של גורמי השיקום בבית הסוהר** כמו גם ובעיקר על יסוד מסוכנותו של המבקש לשלום הציבור כפי שהיא נלמדת מכלל החומר אודותיו.

ראה רע"ב 3000/08 **מארק פיקובסקי נ' מדינת ישראל - ועדת השחרורים כלא שקמה** (פורסם בנבו, 18.6.08), שם נקבע כי:

"אין מקום לקבל את טענת המבקש, לפיה מחויבת הוועדה להיענות לחוות-דעתה של הרשות לשיקום האסיר. חוות דעת זו אינה אלא אחד מבין שיקולי הוועדה (ראו סעיף 9(8) לחוק), והיא רשאית למצוא כי שיקולים נוגדים גוברים עליו, כפי שעשתה בענייניו."

ראו גם עת"א 12-12-34661 **מסארוה נ' ועדת השחרורים ואח'**, מיום 3.2.12 בו נדחתה בקשה לשחרור מוקדם של אסיר ממאסר ראשון למרות קיום תכנית רש"א. פסק הדין מצורף ומסומן **נספח טו'**.

כן ראה עת"א 12-07-24900 **ליטמן נ' ועדת השחרורים ואח'**, מיום 9.9.12. פסק הדין מצורף ומסומן **נספח טז'**.

Commented [Y6]: שיבוש לשוני...?

83. **ימים הדברים שבעתיים למקרהו של האסיר, בו מדובר בביצוע עבירות חמורות על רקע אידיאולוגי,** כאשר תקופת המאסר ורשיון האסיר משתרעות על תקופה ארוכה.

ויובהר כי ב"כ העותר יטען שלאור חומרת העבירה והרקע האידיאולוגי, יש לוודא כי הטיפול יסתיים בין כותלי הכלא ויהיה אפקטיבי וכי הטיפול ברש"א יהווה בעיקרו שימור התוצאות החיוביות של הטיפול. אלא שבמקרהו של האסיר, הטיפול כאמור לא הושלם בכלא ולא הוביל לשינוי אישיותי – כאמור באבחון, ועל כן יש ליתן משקל נמוך לתוכנית רש"א שהינה חלקית ובלתי רלבנטית לנוכח הדוח הפסיכו דיאגנוסטי של האסיר.

84. למעלה מן הדרוש, מבקש ב"כ העותר להדגיש כי גם ועדת השחרורים לא היתה שלמה עם תוכנית השיקום שהוכנה על ידי הרשות של לשיקום האסיר, ודרשה שינוי (הן בפרק זמן הפיקוח והן באספקט הטיפול). דא עקא, שתחת לקבל הבהרות עם-מְרש"א-א, קודם קבלת החלטה בדבר שחרורו מוקדם של האסיר, החליטה הוועדה החלטה בלתי סבירה בצורה קיצונית. למרות השגותיה שלה על התכנית, החליטה בידה האחת להקדים את המאוחר ולשחרר את האסיר שחרור מוקדם, ובידה השנייה להורות לרש"א להגיש לה תוך 14 יום, תכנית חדשה מתוקנת. כזאת לא יכולה היתה הוועדה לעשות בבחינת, קודם נעשה ואחר כך נשמע. האם הדבר אפשרי, קבעה הוועדה שכך יהיה ובכך שגתה שגיאה משפטית חמורה. על כך כבר נפסק בעבר בידי בית המשפט העליון, עוד לפני חקיקת חוק שחרור על תנאי ממאסר, **כי בהיעדר תשתית מלאה ובשלה לשחרור מוקדם, אל לה לוועדה להקדים ולשחרר שחרור מוקדם, קודם שמלאו התנאים לשחרור מוקדם** כאמור. ר' בג"צ 4681/97 טלג'י נ' ועדת השחרורים הנוכח לעיל,

8" ענייננו הוא בשאלת המועד בו אמורה ועדת השחרורים להחליט על שחרורו של אסיר ברשיון. ואולם שאלת המועד לא לבדד תשכון. קשורה היא בטבורה לשיקוליה של הוועדה לגופם-של-דברים, ותולה היא עצמה על אותם שיקולים. אכן, ככל שהשיקולים-שלעניין שיקולים תלויי-זמן הם - בין על-פי עצם טיבם, בין בנסיבותיו של עניין פלוני - כן תגבר ותלך השיביותו של מועד ההחלטה..... שומה עלינו איפוא להידרש לנושא שיקוליה של הוועדה לגופם-של-דברים, ובנושא זה אמנם נפתח. מה הם איפוא השיקולים האמורים להנחות את ועדת השחרורים בהחלטתה?

9. החוק לא הורנו כיצד תנחה ועדת השחרורים עצמה בהחלטתה אם תשחרר אסיר פלוני ברשיון, אם לאו. ואת אשר החסיר המחוקק השלימה ההלכה. מקובלנו מזה שנים רבות, כי על שניים אלה יתן ועדת השחרורים את דעתה: על תקנת הכלל ועל תקנת הפרט. על הסכנה הצפויה לציבור אם ישוחרר האסיר מכילאו, מזה, ועל סיכויי שיקומו של האסיר, מזה. שניים אלה חד הם, ואותם נתונים ושיקולים יזינו אותם: עברו הפלילי של האסיר (ככל שאוּצל הוא על התנהגותו לעתיד-לבוא); טיב ההרשעות בגין נדון למאסר (שוב: ככל שיש בהן להצביע על שעתידי-לבוא); התנהגותו בכלא; התוכניות לשיקומו; רצונו ויכולתו של האסיר לשקם עצמו, ועוד כיוצא באלה שיקולים העשויים להצביע על הסיכוי כי האסיר יהפוך לאזרח-מן-היישוב או על הסיכון כי ימשיך ויפרע פרעות בדרכו הרעה. ראו, למשל: בג"צ 287/82 הוועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים, פ"ד לז' (3) 264, 268; בג"צ 2/83 ועדת השחרורים נ' יהודה בן יעקב אסיאס, פ"ד לז' (2) 688, 693.

תקנת הפרט ותקנת הכלל תלויות זו בזו. סיכויי שיקומו של האסיר והסיכונים לציבור ולביטחוננו כרוכים אלה באלה, ובדיקתם חייבת שתיעשה תוך בירור המשתנים שלעניין. למשל: אפשרויות התעסוקה מחוץ לכלא, מצבו המשפחתי של האסיר, רצונו הכן לחזור אל הדרך הטובה, ועוד כיוצא באלה שיקולים שעניינם התנהגותו המשוערת של האסיר אל-מחוץ לכותלי הכלא. כך הוא באשר לאסיר, בינו-לבין-עצמו, וכך הוא באשר לגורמים חוצה-לו, גורמים העשויים להשפיע על סיכויי שיקומו ועל החשש פן יבולע לציבור משיחוררו. על מעמדם המיוחד של אסירים ביטחוניים בהקשר זה עמדנו כבר למעלה.

...

11. על-פי הגיון-הדברים - כיצד? מנינו למעלה את השיקולים האמורים להכריע בדעתה של ועדת השחרורים, אם תורה ואם תמאן להורות על שחרורו של אסיר ברשיון. בדיקתם של שיקולים אלה תלמדנו כי **שיקולים תלויי-זמן ותלויי-מקום הם**. הנה הוא המשיב, שנדון לתקופת מאסר ארוכה בגין פעילות הפוגעת בבטחון המדינה. ההכרעה בשאלת שחרורו המוקדם תושפע, על-פי טבע הדברים, מן השאלה אם מדובר בזמן רגיעה או בזמן של מתיחות בטחונית. שהרי במקרה זה האחרון גדול יהא החשש כי האסיר ישוב לדרכו הרעה. כך הוא באשר לגורמים הצינניים לאסיר, ובוודאי כך הוא באשר לגורמים התלויים באסיר גופו: בהתנהגותו עובר לשחרורו, בזמן שעבר מאז עבר את העבירות בגין מרצה הוא את עונש המאסר, בסיכונים ובסיכויים הכרוכים בשיחוררו, בכונותיו ותוכניותיו לעתיד-לבוא וכי.

כל אלה, שיקולים שלעת השיחרור הם, שרק באותו מועד תדע הוועדה - במידת הסתברות מיטבית - מה סיכויים ומה סיכונים כרוכים בשיחרורו של האסיר מכלאו. כולנו - ובינינו חברי הוועדה אף-הם - לא נביאים אנו ולא בני-נביאים. ממילא שומה עלינו לצמצם ככל שנוכל את תחום החיזוי והנבואה..... החלטת הוועדה בענייננו היתה החלטת-בוטר, החלטה קודם זמנה, החלטה הלוכה בחוסר סבירות עמוק.

12. ועל-פי הלכה - כיצד? ידענו זה מכבר: אסורה היא רשות-שלטון להחליט ולהכריע במעמדו ובזכויותיו של הפרט אלא אם מייסדת היא את החלטתה על תשתית עובדות ראויה. אלה דברים אמורים ברשות מימשל ומינהל, אלה דברים אמורים ברשות-משפט, ואלה דברים אמורים ברשויות שביניהן - כרשויות מעין-שיפוטיות - ובכל רשות שילטון. והמיבחן לבנייתה ולתקפותה של אותה תשתית תולה עצמו, בין השאר, בטיבה של הרשות. ראו והשוו לאהרונה: בג"ץ 987/94 יורונט קוויי ז'הב (1992) בע"מ ואח' נ' שרת התקשורת ואח', פ"ד מח(5) 412, 423, וההפניות שם. החלטה שנתקבלה קודם זמנה הינה החלטה שלא ייסדה עצמה על תשתית עובדות ראויה ודינה פסילה. כן היא החלטתה של הוועדה בענייניו של המשיב... "

ומשם להתם- בענייניו סברה הוועדה כי חוות דעת הרשות לשיקום האסיר טעונה תיקון והורחה לרשות לשיקום האסיר לתקן את תוכניתה, כך שיינתן דגש בהיבט השיקומי על העבריינות האידיאלוגית והקווים האישיותיים, ולהציג לעיונה את התוכנית תוך 14 ימים מיום שחרורו המוקדם של האסיר. בכך בכל הכבוד הראוי שגתה הוועדה שגיאה חמורה היורדת לשורש הענין, בשתיים: האחת- בכך שהחליטה על שחרורו המוקדם של המשיב לעת הזאת ולא לתור, הגם שהיא עצמה סברה שאין בתכנית שהוצגה בפניה די כדי לענות על הנדרש ממי שביצע את עבירותיו על רקע אידיאלוגי, והשניה- בהחליטה החלטת בוטר ובהיעדר תשתית נתונים מלאה אף לשיטתה. החלטה כאמור בהתאם להלכה הפסוקה הינה החלטה שאינה יכולה לעמוד, ודינה להיבטל ולעבור מן העולם. זאת שכן, המדובר בהחלטה שהתקבלה קודם זמנה ובהיעדר מסד נתונים רלבנטי מלא.

Commented [Y7]: עילה נוספת לביטול ההחלטה- בג"צ 4681/97. אם התכנית שהוכנה אינה עונה לדידה של הוועדה על הנדרש אפילו לשיטתה, הרי שקודם שתשחרר, שומה עליה להחזיר לרשות לשיקום האסיר, שתיתן דעתה על המבוקש על ידה. לא יעלה על הדעת שהשחרור יקדם לתכנית השיקום לה מצפה הוועדה. ממה נפשך- אם התכנית טעונה תיקון הרי שאין הצדקה לעת הזאת לשחרור המוקדם.

אין ללמוד מיציאה של אסיר לחופשות מיוחדות- קצרות טווח, לעניין שחרור מוקדם:

85. ב"כ העותר יוסיף ויטען כי אין די בעובדה שהאסיר יצא למספר חופשות מצומצם יחסית לתקופת מאסרו כדי ללמד על העדר מסוכנותו.

עובדה היא כי האמון שניתן בעותר, גם בתקופת חופשותיו התחומות בזמן הינו אמון מוגבל, עת הוא סווג בקטגוריה "ב-1", (שאף היא אינה מהווה סבב חופשות, אלא יש להמחייבת קבלת אישור מיוחד הן של שב"ס והן של גורמי הבטחון לפני כל חופשה וחופשה), ולאור תנאי חופשותיו הכוללים מעצר בית מוחלט.

86. יצויין כי גם לו היה האסיר בסבב חופשות, הרי שאין דין חופשה כדין שחרור מוקדם.

לעניין ההבחנה בין חופשה לבין שחרור מוקדם יפים דבריו של כבוד השופט חשין ברע"פ 1695/00, קלופוט

נגד ועדת השחרורים:

"הטענה כי אישור החופשות מוליך בהכרח לשחרור מוקדם, אין בה כל ממש. חופשה לעצמה ושחרור מוקדם לעצמו, ולא הרי זו כהרי זה. אדרבא; חופשה משקפת מבחן קצר-מועד להתנהגות, ואין ללמוד בהכרח ממבחן קצר-מועד למבחן ארוך-מועד".

אי מתן משקל ראוי לעבריינים שעניינם דומה:

87. ב"כ העותר יטען כי החלטת ועדת השחרורים לא יכולה לעמוד בקנה אחד עם עניינם של אסירים אחרים אשר עניינם נידון בעת האחרונה בבית המשפט המחוזי.
88. ביום 10.9.13, קיבל בית משפט המחוזי את עתירת היועמ"ש וביטל את החלטת שחרורו המוקדם של שותפו של האסיר, שלמה דביר.
עיון בענייניו של דביר מלמד כי מעשיו דומים אם לא זהים בחומרתם למעשיו של האסיר, ולמרות שוני מסויים בנתוניו, הרי שלא ניתן היה לאבחן בין שתי ההחלטות ולקבוע שענייניו של גמליאל קל יותר.
89. ב"כ היועמ"ש יטען כי **שגתה ועדת השחרורים משהתעלמה כליל מהחלטת בית המשפט המחוזי בענין שלמה דביר.**
90. ביום 3.12.13 ביטל בית המשפט המחוזי את החלטת ועדת השחרורים שהורתה על שחרורו של האסיר אמויאל.
החלטת בית המשפט המחוזי מבוססת על נתוניו של האסיר שביצע עבירה חמורה ע לרקע אידיאולוגי, ושהה באגפי השיקום בכלא. ב"כ העותר יטען כי אין לראות את ההחלטה, כהחלטה הנובעת מתוכנית השחרור שלא התאימה לחלוטין, אלא כהחלטה הנובעת בעיקר לנוכח נסיבות ביצוע העבירה והדו"ח הפסיכודיאגנוסטי בעניינו.
91. ב"כ העותר יטען כי יש לקרוא את ההחלטה בענין אמויאל באספקט של מסוכנותו של אסיר בטחוני שמרצה עונש מאסר ארוך, בנטל השכנוע המוטל על כתפיו להראות כי הוא שינה דרכיו, ולא בבחינה צרה של תוכנית שיקומו.
- עת"א 49339-10-13 (מחוזי מרכז) **היועמ"ש נ' דוד אמויאל ואח'** מצורף ומסומן **נספח יח'.**
92. לפיכך יטען ב"כ המשיבה כי גם בענין זה שגתה ועדת השחרורים והתייחסה לפסק הדין באספקט הצר של הדרישות מתוכנית השיקום, הוא ותו לא.

האסיר אינו ראוי לשחרור מוקדם על תנאי

93. ב"כ העותר יטען כי לא יכולה להיות מחלוקת כי מעשיו של האסיר, הינם קיצוניים במיוחד. לפיכך התעלמותה של הועדה מאי שיתוף הפעולה עם גורמי הטיפול במרבית תקופת המאסר, התנהגותו השלילית, הגלויה והנסתרת, במרבית תקופת המאסר ואי לקיחת אחריות מלאה על ביצוע העבירה- כל אלה מלמדים כי האסיר אינו ראוי לשחרור מוקדם.
94. יתרה מזאת, מגמת ההסתרה האופיינית לאסיר, הן בהתנהלותו מול גורמי הבטחון והן מול מאבחניו בכלא מלמדת אף היא על העובדה שהאסיר אינו ראוי לשחרור.
- לפיכך יטענו ב"כ העותר כי שגתה הועדה משלא נתנה דעתה כלל לשאלת היות האסיר ראוי לשחרור, ללא קשר לשאלת מסוכנותו והאינטרס הציבורי באי שחרורו.

הפגיעה באינטרס הציבורי כתוצאה משחרורו המוקדם של האסיר:

השיקולים המיוחדים במקרים בעלי חומרה מיוחדת בהם שחרורו המוקדם של אסיר יפגע

במידה חמורה באמון הציבור - סעיף 10(א) לחוק:

95. ב"כ העותר יטען כי שגתה ועדת השחרורים בכך שלא קבעה כי שחרורו המוקדם של האסיר, יפגע במידה חמורה באמון הציבור במערכת המשפט, באכיפת החוק ובהרתעת הרבים, וזאת במידה וישוחררו שחרור מוקדם, תקופה כה ארוכה לפני תום תקופת המאסר שנגזר עליהם ע"י בית המשפט מוסמך.

96. אנו מודעים לכך שחלפה תקופה מסויימת מאז מועד חלוף 2/3 מתקופת מאסרו. ואולם באיזון הנסיבות וחומרתן הקיצונית, חלוף של שנה ומחצה בלבד מהגעתו של המשיב לתום שני שלישים מתקופת מאסרו תקופת השחרור, כאשר משמעות השחרור המוקדם היא מתן טובת הנאה של כשלוש וחצי שנים, תפגע באמון הציבור פגיעה חמורה.

אומנם ככל שחולפת תקופת הזמן אותה מרצה האסיר בתוך תקופת הרשיון, אולם בעת הזו ובטרם חלפה רוב תקופת "השלישי", הרי **שנסיבות ביצוע העבירה**, שיתוף הפעולה של האסיר עם גורמי הטיפול, רק בסמוך לפני תום מועד 2/3, הסתרת עולמו הפנימי מפני גורמי הבטחון בעבר ומאבחניו בעת הזו, מלמדים ששחרורו יפגע פגיעה קשה באמון הציבור.

97. בענין זה יפנה ב"כ העותר לבג"צ 89/01, הועד הציבור נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה (2) 838, בו נקבע חידוש הלכה לפיו ועדת שחרורים מוסמכת לדחות בקשת אסיר לשחרור על תנאי גם על יסוד שיקולים שבאינטרס הציבור, גם מבלי להדרש לשאלת המסוכנות. אין ספק כי החידוש האמור ובעקבותיו, חקיקתו של סעיף 10(א) לחוק שחרור על תנאי, נוגע לנשמת אפה של השיטה הפלילית, וכך אף באשר לשיקולי ועדת השחרורים.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט בייניש (כתוארה אז) בפסק דין זה:

"ההתאמה בין חומרת העבירה לחומרת העונש מהווה עקרון מרכזי בהליך הפלילי ושיקול משיקולי הענישה... , והיא נשענת על תפיסה ערכית לפיה על העונש לשקף את החומרה המוסרית שבמעשה העברין..."

"יש לקבוע עיקרון מנחה, שהוא עקרון-על בענישה, והוא קיומו של יחס הולם בין חומרת המעשה ואשמתו של הנאשם לבין חומרת העונש (להלן: עקרון ההלימה)..."

עיקרון ההלימה משקף את סלידת הציבור ממעשה העבירה, ומבטא באופן הראוי את מורת הרוח החברתית מהפגיעה בערכים חברתיים. כך מתגבר אמון הציבור במערכת אכיפת החוק...

אלא שהפגיעה בציבור אינה מתמצית רק בסיכון הקונקרטי או הפוטנציאלי הצפוי מהשחרור. הפגיעה בציבור נוצרת גם באותם מקרים חריגים בהם נפגע באופן קשה ובלט היחס בין העונש הראוי על פי גזר דינו של בית המשפט לבין מועד שחרורו של האסיר; בנסיבות כאלה, נוצרת פגיעה משמעותית בערכי

היסוד אשר ההליך הפלילי נועד להגשימים. על הועדה לשקול גם נתון זה בגדר בחינתה את אינטרס הציבור". (ההדגשה אינה במקור – ג.ג., ג.א.).

לפיכך, יטענו ב"כ העותר ובניגוד לקביעת הועדה, כי אף במנותק משאלת פוטנציאל מסוכנותו הפרטנית של האסיר כיום, אם לא היה האסיר מסוכן כלל כיום, לא היה מקום לשחרורו המוקדם.

98. לא בכדי נקבע בבג"ץ 89/01, הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2), 838, עמ' 871-872, כי:

"מטרת הענישה בפלילים הינה בין השאר, להגשים את אינטרס הציבור. זהו שיקול שבית המשפט נותן לו משקל בגזר הדין. אין זה ראוי כי את ששיטת המשפט ביקשה להגשים באמצעות גזר הדין, יסוכל על ידי מתן רשיון חופש על ידי ועדת השחרורים. ועדת השחרורים הינה אחד המרכיבים של ההליך הפלילי. יש להשקיף על עבודתה מתוך צורך להביא להתאמה לפעילותו הכוללת של הליך זה. על כן צריכה ועדת השחרורים להתחשב בצורך להגשים את אינטרס הציבור, כשם שעליה להתחשב במטרות אחרות של ההליך הפלילי, כמו ההגנה על הציבור ושיקומו של העבריין..."

כן יפים לעניין זה גם הדברים אשר נקבעו בפרשות אסיאס ודוהן:

"בית המשפט גזר את דינו של אסיר לעונש פלוני של מאסר בפועל. בית המשפט לא גזר את עונשו לשני שלשים מאותו עונש לריצוי בפועל ושליש לרשיון חופש. אין לו, לאסיר, זכות שבדין כי יינתן לו רשיון להלך חופשי בטרם השלים את מלוא עונשו (ראו פרשת אסיאס, עמ' 693; פרשת דוהן, עמ' 739)..."

99. ב"כ העותר יטען כי מעשהו של האסיר הינו מעשה קיצוני ומעורר חלחלה, אשר חברה חפצת חיים אינה צריכה להיות סלחנית לגביו. לפיכך לא יכולה להיות מחלוקת כי שחרורו המוקדם של האסיר, יפגע פגיעה חמורה וקשה באמון הציבור במערכת המשפט, באכיפת החוק ובהרתעת הרבים וזאת נוכח אופי עבירת נסיון הרצח, שבוצעו בדקדקנות, לאחר תכנון ארוך ומתמשך, תוך שימוש במטען חבלה גדול מאוד הכולל חביות בניזין וסולר, לבנות חבלה, וברגים שנועדו להגדיל את ההרג.

יתרה מזאת המקום שנבחר לפיגוע נועד ליצור נזק ברמה האסטרטגית הן בכך שהוא כוון לגרום לכאב גדול על ידי רצח ילדות הבאות ללמוד בבית ספר סמוך למקום בו הונחה העגלה, והן בבחירת שכונת אבו טור בירושלים כמקום בו התבצע המעשה.

לא בכדי קבע בית המשפט המחוזי כי מזל גדול שהפיגוע הנפגע לא יצא אל הפועל שכן לו היה המטען מתפוצץ קורבנות רבים, רכים בשנים ואף אחרים היו נפגעים "ייתכן שאפילו מספר הנפגעים היה מהגבוהים ביותר שידענו מאז החל מעגל הדמים ביננו לבין שכננו."

100. ויודגש, פיגוע ונסיון פיגוע שיועד בין היתר לפגוע בילדים, תלמידי בית הספר, בקרבה, או בתוך מוסד לימודי, אינם נפוצים גם בהשוואה לפיגועי טרור אחרים שמנסים מרצחים לפגוע בנו.

המשמעות של פגיעה בילדים במוסד לימודי ובקרבנותו, מעבר להיותה בלתי מוסרית באופן קיצוני, היתה עלולה אף לפגוע, פגיעה של ממש, הן ברמה האזורית והן ברמה העולמית, אלמלא עירנותו של אותו שוטר שנקלע במקרה לאותו במקום באותו בוקר גורלי.

לפיכך, דווקא כחלק מהלגיטימציה של מדינת ישראל בעולם, וכחלק מהמאבק באויבנו, יש להעביר מסר חד משמעי לפיו מעשים כדוגמת מעשיו של האסיר הינם מעשים חריגים, שהחברה מוקיעה ואינה משלימה עימם.

101. נסיון רצח של עוברים ושבים, לא כל שכן של תלמידי בית ספר במהלך פיגוע חבלני, מחייב אמירה חד משמעית הן של בתי המשפט (כפי שנקבע בהחלטות בענין האסירים) והן של ועדת השחרורים כחלק מההליך הפנולוגי.

ועל כן שחרורו המוקדם של האסיר בטרם עת, ובוודאי שחרורו ממרבית תקופת השליש, ו-3.5 שנים לפני תום תקופת ריצוי העונש שנגזר עליו על ידי בית המשפט, יש בהם כדי לפגוע באמון הציבור ובהרתעת הרבים.

102. לפיכך יטענו ב"כ העותר כי שגתה הועדה בפרשנות הוראות סעיף 10(א) לחוק, ובכך שלא קבעה, כי בנסיבות הקיצוניות של המקרה דנן, די בהוראות סעיף זה כדי למנוע את שחרורו המוקדם של האסיר ממרבית תקופת השליש, בעת הזו, ללא כל קשר לשיקולי המסוכנות.

103. פגם נוסף בהחלטת הועדה, מצוי בכך שהיא לא שקלה מחדש את שאלת קיומו של אינטרס ציבורי כמצוות בית המשפט המחוזי, אלא התבססה בעיקרה על החלטתה הקודמת בענין, תוך התאמתה לשאלה חלוף הזמן.

104. בהחלטתו מיום 9.4.13, קבע בית המשפט המחוזי כי האסיר לא עומד בנטל ההוכחה המוטל על כתפיו, ועל כן מבוטלת החלטת ועדת השחרורים. יחד עם זאת בי המשפט הנכבד לא הכריע בשאלת תחולת סעיף 10(א) לחוק אלא הורה לוועדת השחרורים לדון בענין מחדש.

105. אלא מאי. לו נבחן את עמדת ועדת השחרורים המקורית בשאלת ענין קיומו של אינטרס ציבורי באי שחרורו של האסיר, הרי שהיא מצאה לנכון לאזן בין האינטרס הציבורי לאינטרס השיקום הפרטני של האסיר ומסוכנותו. משקבע בית המשפט המחוזי שהחלטת של ועדת השחרורים ביחס למסוכנותו של האסיר שגויה, היה עליה לבחון את שאלת האיזון האמור מחדש, אלא שהיא לא עשתה כן.

106. לאור האמור לעיל יטען ב"כ העותר כי די היה בבחינת תחולת סעיף 10(א) לחוק על עניינו של האסיר לבדו, על מנת להוביל למסקנה כי שחרורו בעת הזו ובטרם חלפה רוב תקופת השליש אינה סבירה.

רשימת פסיקה לענין 10(א)

1. 89/01, הועד הציבורי נ' עינויים, נ' יורם שקולניק ואחרים, פד' נה(2) 838.
2. רע"ב 6803/04, דב אנג'ל נ' היועץ המשפטי לממשלה, (לא פורסם).
3. עע"א 2589/07, (מחוזי ת"א), נחום מנבר נ' ועדת שחרורים, (לא פורסם).
4. עע"א 5882/05, (מחוזי באר-שבע), זיאד זוהדי רבחי נ' ועדת שחרורים, (לא פורסם).

5. רע"ב 2544/06, זיאד זוהדי רבחי נ' ועדת שחרורים, (לא פורסם).
6. החלטת ועדת שחרורים בעניינו של האסיר אביגדור מקסימוב, (לא פורסם).
7. עע"א 2352/06, (מחוזי ת"א), אביגדור מקסימוב נ' ועדת שחרורים, (לא פורסם).
8. רע"ב 7860/06, אביגדור מקסימוב נ' היועץ המשפטי לממשלה, (לא פורסם).
- בעניין זה ראוי להעיר כי מועד 2/3 מנהלי חלף ב-24.1.06. בחודש פברואר 2008, (הוסכם במסגרת דיון בבית המשפט העליון, על שחרור מוקדם שיחול רק ביולי 2007, 5 חודשים בלבד לפני תום המאסר המלא.
9. עע"א 1584/06, (מחוזי נצרת), אדם שחף נ' ועדת שחרורים, לא פורסם.
10. החלטת ועדת שחרורים בעניינה של האסירה מרגלית הר-שפי. (לא פורסם).
11. בג"צ 3959/99, התנועה למען איכות השלטון נ' רמי דותן, (לא פורסם).
12. עע"א (מחוזי באר-שבע) היועץ המשפטי לממשלה נ' בשאר ברגותי, (לא פורסם).
13. רע"ב 1443/04 בשאר ברגותי נ' היועץ המשפטי לממשלה, (לא פורסם).

אי שינוי נסיבות משמעותי אשר יש בו כדי להצדיק סטייה את שינוי-מהחלטת בית

9.4.13 המשפט מיום

107. בתאריך 9.4.13 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את עתירת ב"כ היועמ"ש ולבטל את החלטת השחרור של האסיר, תוך קביעה מפורשת כי האסיר לא עמד בנטל ההוכחה המוטל על כתפיו, כי יש להעמיק בטיפול ולוודא שהטיפול אפקטיבי וכי יש להתחשב בחו"ד פסיכודיאגנוסטית בטרם שחרורו של האסיר.

108. הלכה פסוקה היא כי מקום בו דנה ועדת השחרורים בדיון חוזר בעניינו של אסיר, אל לה להתעלם מהנימוקים שעל יסודם היא דחתה את בקשת שחרורו של האסיר:

" על כל פנים, משהחליטה הוועדה לחזור ולדון בשאלת שחרורו המוקדם של המשיב, היה זה מחובתה להתייחס בכובד ראש לנימוקים שעל יסודם החליטו ועדת השחרורים הראשונה ובית המשפט המחוזי, חודשים ספורים קודם לכן, שלא לשחרר את המשיב. מהחלטתה הקצרה והסתמית של הוועדה עולה, כי היא בחרה להתעלם מהחלטות קודמות אלו ודנה בעניינו של המשיב כאילו הובא בפניה לראשונה. כזאת לא ייעשה: בקשת אסיר לשחרור מוקדם עשויה לעמוד לדיון יותר מפעם אחת, בפני הרכבים שונים של ועדת השחרורים ובפני בית המשפט. בדיון חוזר בבקשה לשחרור מוקדם אין ועדת השחרורים רשאית להתעלם ממה שנקבע בהליכים קודמים בהם נדונו בקשות האסיר. אדרבה,

השאלה העיקרית אותה יש לבחון בדיון החוזר היא אם מאז הדיון הקודם בעניין חלו התפתחויות העשויות להצדיק שינוי החלטה. " (ההדגשה אינה במקור – ג.א.)

בג"צ 5749/99 **המשיב נ' ועדת השחרורים בית סוהר שאטה**, דינים עליון 1999 (8), 87.

109. ב"כ העותר יטען כי בחינת נימוקי בית המשפט שביטל את החלטת ועדת השחרורים, **מלמד כי לא חל שינוי המצדיק שינוי החלטה.**

110. כך לא יכולה להיות מחלוקת שלא די בקיומו של טיפול משך 10 חודשים לכשעצמו, ומבלי לוודא את אפקטיביות הטיפול על מנת לשנות את החלטת בית המשפט המחוזי.

כך גם לא ניתן להתעלם מקביעות האבחון השליליות בעניינו של האסיר, למרות החלטת בית המשפט הדורשת קבלת האבחון הפסיכו דיאגנוסטי והתייחסותו לשאלת השפעת הטיפול שהאסיר עבר.

111. לפיכך יטען ב"כ העותר כי אין בנתונים הנוספים שהונחו בפני הועדה כדי להצדיק את קבלת החלטת הועדה לשחרר שחרור ממוקדם את המשיב **שנות את החלטת הועדה מחודש מאי ולהפוך את נימוקיה.**

סיכום:

112. ב"כ העותר יטען כי **אף-החלטת הועדה אינה סבירה**, מאחר שהועדה **לא נתנה משקל ראוי** לנסיבות הקיצוניות של ביצוע העבירה, **לרקע האידיאולוגי** לביצועה, להתנהגותו השלילית של האסיר, **להעדף סיום הליך טיפולי אפקטיבי** בכלא, לאי לקיחת אחריות מלאה על מעשיו, לחו"ד גורמי הבטחון, למידע **החסוי** שהונח בפניה, לחוות הדעת הפסיכו דיאגנוסטית, לאי יציאתו לחופשות במרבית תקופת המאסר.

כל אלה מביאים למסקנה כי **האסיר לא הרים את הנטל הדרוש להוכיח כי אינו מסוכן לשלום הציבור.**

113. ב"כ העותר יטען כי החלטת הועדה אינה סבירה במובהק שכן **האסיר לא הרים את הנטל הדרוש להוכיח שהוא ראוי לשחרור מוקדם, לנוכח הקביעות המפורשות המופיעות בחו"ד הפסיכודיאגנוסטית.**

114. עוד יטען ב"כ העותר, כי ועדת השחרורים **לא נתנה משקל ראוי להחלטת בית המשפט המחוזי**, שביטל שחרורו המוקדם של האסיר, ולא בחנה את השחרור המוקדם של האסיר מנקודת המבט אותו התווה בית המשפט. הועדה אף לא בחנה ולא ערכה את האיזון הנדרש בהתאם להוראת סעיף 10 (א) לחוק. הועדה שגתה שגיא חמורה שדי בה כשלעצמה כדי צהביא לביטול החלטתה, בכך שהחליטה להקדים ולשחרר שחרור מוקדם את האסיר, הגם שסבורה היתה כי חוות דעת הרשות לשיקום האסיר חסרה ואינה מקיימת את הנדרש אף לשיטתה ממי שביצע עבירות כגון אלו שביצע האסיר שבפנינו. ועדת שחרורים, אינה יכולה להקדים את המאוחר, וככל שנדרשת לה אף לשיטתה, וודאי שכך הוא לשיטת היועץ המשפטי לממשלה, חוות דעת משלימה ומלאה הנותנת משקל מיוחד לנסיבות המיוחדות של מקרה זה, שומה עליה, להימנע מהחלטה בדבר שחרור מוקדם, קודם שחוות דעת כאמור, תונח בפניה, וזאת בהתאם להלכה הפסוקה בענין בג"צ 4681/97 לעיל. אף בענינו לא היה מקום להקדים "נעשה לנשמע"

115. לבסוף יטען ב"כ העותר כי החלטה הועדה אינה סבירה משלא נתנה משקל ראוי לקביעת בית המשפט בהליך הפלילי כי מדובר במעשים "קיצוניים בחומרתם", אשר נועדו ליצור נזק ברמה האסטרטגית מעשים שכוונו כלפי ילדים תלמידי בית ספר.

התעלמותה של הועדה מהצורך להעביר מסר הרתעה חברתי ומשפטי, ברור וחד משמעי, לפיו נסיון רצח של תלמידי בית ספר במהלך פיגוע חבלני, יגרור הוקעה ואי השלמה עם המעשים, מהווה פגיעה החמורה באמון הציבור במערכת המשפט אכיפת החוק והרתעת הרבים שתגרם במידה והאסיר ישוחרר שחרור מוקדם בעת הזו, ממרבית תקופת השליש, מהווה פגם יסודי היורד לשורשו של עניין, המצדיק, שלא לומר מחייב, כשלעצמו את ביטול ההחלטה.

חלוף פרק זמן של שנה וחצי, וכאשר יתרת המאסר עומדת על 3.5 שנים אינו פרק זמן שיש בו כדי לאיין את קיומו של האינטרס הציבורי בעת הזו.

116. לפיכך יטען ב"כ העותר כי כל אחד מהטעמים האמורים בנפרד מצדיק את ביטול ההחלטה ובוודאי בהצטברן יחדיו.

117. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את העתירה, לבטל את החלטת הועדה ולדחות את בקשתו של האסיר להשתחרר שחרור מוקדם ממאסרו.

118. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לעכב את ביצוע השחרור על למתן פסק דין בעתירה.

גיא אברס, עו"ד

ממונה בפרקליטות מחוז מרכז

פמ"מ תיק אסיר : 06/90106677/11

ג.א. סימוכין : 044779/2013